

Universitäts- und Landesbibliothek Bonn

**Index scholarum quae, ..., in Universitate Fridericia
Guilelmia Rhenana ... publice privatimque habebuntur**

Universität <Bonn>

Bonnae, WS 1839/40(1839) - WS 1895/96(1895)[?]

WS 1873/74

urn:nbn:de:hbz:5:1-14994

1873/74

INDEX SCHOLARVM

QVAE

SVMMIS AVSPICIIS

REGIS AVGVSTISSIMI

G V I L E L M I

IMPERATORIS GERMANIAE

IN

VNIVERSITATE FRIDERICIA GVILELMIA RHENANA

PER MENSES HIBERNOS A. CIOCCCCLXXIII—LXXIV

INDE A D. XV M. OCTOBRIS

PVBlice PRIVATIMQVE HABEBVNTVR

PRAECEDIT FRIDERICI HEIMSOETHI DE VOCE $\Upsilon\text{ΠΟΚΡΙΤΗΣ}$ COMMENTARIOLVS

BONNAE

FORMIS CAROLI GEORGI

INDEX SCHOLARVM

6741

STIMMS VERBODEN

REGIS AVGVSTISSIMI

G A L L I E M I

IMPERATORIS GERMANICAE

12

UNIVERSITATE FRIDERICAE GUILLIELMÆ RHEMANÆ

PER MENSES SEPTEMBER A OCTOBREM 1777

ACTO A DIE 27. M. OCTOBRE

PUBLICÆ PRIVATIQUE HABERENTUR

PRÆSENTI FRIDERICI HERBERTI DE FOGE XPOGRAPHI COMMENTARIIS

BONNÆ

JOHANNES CAROLUS GILBERT

RECTOR ET SENATVS

VNIVERSITATIS FRIDERICIAE GVILELMIAE RHENANAE

COMMILITONIBVS

S.

Graeci veteres cum dicerent *ὑποκρίνασθαι ὄνειρους* (cf. Hom. Od. 19, v. 535 ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑπόκριται, v. 555 ὦ γύναι, οὕτως ἔστιν ὑποκρίνασθαι ὄνειρον, Aristoph. Vesp. v. 52 εἰτ' οὐκ ἐγὼ δοῦς δὲ ὀβολῷ μισθώσομαι οὕτω σ' ὑποκρινόμενον σοφῶς ὀνειράτα;), eos qui hanc somnia interpretandi artem exercebant, *ὀνειράτων ὑποκριτὰς* adpellabant, et portentorum interpretes *τεράτων ὑποκριτὰς* (cf. Poll. 7, 188. 189. Hesych. *ὑποκριτής, μάντις*, utebantur etiam verbo simplici: Hom. Il. 5, 150 τοῖς οὐκ ἐρχομένοις ὁ γέρον ἐκρίνατ' ὄνειρους. Herod. I, 120 Ἀστυάγης... ἐκάλεε τοὺς αὐτοὺς τῶν μάγων οἱ τὸ ἐνέπνιον οἱ ταύτῃ ἐκρίναν. ἀπικρινόμενος δὲ εἶρετο ὁ Ἀστυάγης τῇ ἐκρίναν οἱ τὴν ὄψιν. Eurip. Hec. v. 89 ποῦ ποτε θείαν Ἑλένου ψυχὴν ἢ Κασάνδραν εἰσίδω, Τρωάδες, ὥς μοι κρίνωσιν ὄνειρους; hinc apud Aeschyl. Choëph. v. 37 κριταί τε τῶνδ' ὀνειράτων et Pers. v. 226 ἀλλὰ μὲν εὖνους γ' ὁ πρῶτος τῶνδ' ἐνέπνιον κριτής, et ap. Poll. l. 1. *ὀνειροκριταί*, Theophr. Char. 16 ὁ δεισιδαίμων τοιοῦτός τις, οἷος... ὅταν ἐνέπνιον ἴδῃ, πορεύεσθαι πρὸς τοὺς ὀνειροκριτάς. Dein arte dramatica exorta histriones *δραμάτων ὑποκριταί* adpellati sunt, ut grammatici Graeci dicunt: διὰ τὸ πρὸς τὸν χορὸν ἀποκρίνεσθαι (Phot. *ὑποκρίνεσθαι τὸ ἀποκρίνεσθαι οἱ παλαιοί*; καὶ ὁ ὑποκριτής ἐντεῦθεν ὁ ἀποκρινόμενος τῷ χορῷ. Hesych. *ὑποκρίνατο, ἀποκρίνατο*: ἐνθεν καὶ ὁ ὑποκριτής, ὁ ἀποκρινόμενος πρὸς τὸν χορὸν. Apoll. Soph. *ὑποκρίνατο, ἀποκρίνατο*: ὥδέ γ' ὑποκρίνατο Θεοπρόπος; καὶ πάλιν 'σοὶ δ' ὥδε μνηστῆρες ὑποκρίνονται'. πρωταγωνιστοῦντος γὰρ τοῦ χοροῦ τὸ παλαιὸν οὕτοι ὥσπερ ἀποκριταί ἦσαν, ἀποκρινόμενοι πρὸς τὸν χορὸν, in quibus interciderunt post alterum Homeri locum verba ἐνθεν καὶ οἱ ὑποκριταί. Denique quoniam histriones personam induunt alienam, etiam de simulatoribus dicebant *ὑποκρίνασθαι, καθυποκρίνασθαι, ὑπόκρισις, ὑποκριταί* (Eust. p. 687 ἔστι δὲ ὑποκρινόμενος καὶ ὑποκριτής παρὰ τοῖς ἱστορογενέσι θήτορας ὁ μὴ ἐκ ψυχῆς λέγων ἢ πρᾶττων μηδὲ ἄπερ φρονεῖ, ὅποιοι πρῶτως καὶ μάλιστα οἱ τῆς θυμέλης, οἱ σκηνικοί). Quinam in uno quoque loco significarentur, e reliquis facile intellegebatur, sicut etiam verbi vis inde pendet: *ὄνειρον ὑποκρίνασθαι* interpretari somnium significat, *Ἀντιγόνην ὑποκρίνασθαι* Antigoniae partes agere, *ὑποκρίνασθαι μανίαν* insaniam simulare. Quodsi v. e. Plato in Tim. p. 72 prophetas oraculis adpositos falso

a nonnullis vates nuncupari exponit, prorsus ignorantibus illis, *ὅτι τῆς δι' αἰνιγμῶν οὐτοι φήμης καὶ φανιάσεως ὑποκρίται, καὶ οὗ τι μάντις, προσφίται δὲ μαντευομένων δικαιοτάτα ὀνομάζονται* ἄν, oraculorum obscurorum visorumque interpretes dici intellegimus. Sin in litteris sacris legitur: *διὰ προσέχῃ, οὐκ ἔση ὥσπερ οἱ ὑποκρίται*, non fugit nos simulatores tangi. De histrionibus autem qui suo tempore fabulas Euripideas agebant grammaticus narrat qui ad Orestis insanientis verba (Eurip. Orest. v. 268 seqq.):

ὁὗς τόξα μοι κεραυλὰ, δῶρα Ἀοξίου,
οἷς μ' εἶπ' Ἀπόλλων ἐξαμύνεσθαι θεάς,
εἴ μ' ἐκφοβοῖεν μανίας λισσήμασιν.
βεβλήσεται τις θεῶν βροτῶν χεῖρ,
εἰ μὴ ἔξαιψι χειρὶς ὁμμάτων ἐμῶν.
οὐκ εἰσακούετ'; οὐχ ὁρᾷ ἐκβύλων
τόξων περὶ τὰς γλυφίδας ἐξορμωμένους;
ἂ ἂ
τί δῆτα μέλλετ'; ἐξακρίζετε αἰθέρα
περὶ τῶν τὰ Φοῖβον δ' αἰτιάσθε θέσφατα.

haec adnotavit:

Στησιγόρῳ ἐπόμενος τόξα φησὶν αὐτὸν εἰληφέναι παρὰ Ἀπόλλωνος. ἔδει οὖν τὸν ὑποκρίτην τόξα λαβόντα τοξεύειν. οἱ δὲ τὴν ὑποκρινόμενον τὸν ἥρωα αἰτοῦσι μὲν τὰ τόξα, μὴ δεχόμενοι δὲ σχηματίζονται τοξεύειν.

bene quidem illi. neque umquam id fecisse putaverim histriones, quod grammatico illi singulis scilicet Orestis quamvis insanientis verbis fidem habenti faciendum videbatur. Idem eosdem dicit in eis quae v. 643 seqq., ubi Orestes Menelai auxilium petens dicit:

ἐμοὶ σὲ τῶν σῶν, Μενέλεως, μηδὲν δίδου,
ἂ δ' ἔλαβες ἀπόδος πατρός ἐμοῦ λαβὼν πάρα.
οὐ χρήματ' εἶπον· χρήματ', εἰ ψυχὴν ἐμὴν
σώσης, ἔπερ μοι φίλτατ' ἐστὶ τῶν ἐμῶν.

ad versum ἂ δ' ἔλαβες ἀπόδος πατρός ἐμοῦ λαβὼν πάρα adscripsit:

τούτου ἡθρότος αἶρεσιν οἱ ὑποκρίται τὴν χεῖρα, ὡς τοῦ Μενελάου ἀγωνιῶντος μὴ ποτε λέγει, ὅτι παρακαταδύχην ἀγρυγίου παρὰ τοῦ πατρός πεπίστενται.

Haec si vere rettulit ille, fuere tunc histriones qui gestibus suis grammaticorum interpretationes ineptas aemularentur, ab ipsis illi fortasse inducti interpretibus, qui huiusmodi interpretationes ac praecepta in commentariis dabant, ut Eurip. Hippol. v. 215 ad verba Phaedrae:

πέμπετέ μ' εἰς ὄρος· εἴμι πρὸς ὕλην
καὶ παρὰ πένκας κ. τ. λ.

adscriptum est:

ἐνταῦθα δὲ δεῖ τὸν ὑποκρινόμενον κινῆσαι ἑαυτὸν καὶ σχήματι καὶ φωνῇ, καὶ ἐν τῷ εἶμι πρὸς ὕλην ἀναπλῆναι ὡς αὐτὴ πορευμένη.

(qui haec primus adnotavit, fortasse τὴν Φαίδραν κινῆσαι ἑαυτὴν κ. τ. λ. scripsit) et ad Aiacis Sophoclei initium in cod. Flor. 2725:

δεῖ δὲ τὸν ὑποκρίτην πανταχόθεν διαβλέπειν ὥσπερ δεδοκὸτα μὴ ὁρᾶσθαι.

post quae illic secuntur quae vulgo leguntur:

πάρεστιν Ὀδυσσεὺς ἐπὶ τὴν σκιρτὴν ἀγωνίων καὶ πολυπραγμονῶν, μὴ τι ἀπὸ ἐχθροῦ
πάθῃ.

in quibus metui nimium tributum est prae circumspectione. Similia sunt quae Soph. Oedip. tyr. v. 41 ad verba sacerdotis: *ἰκετεύμεν σε πάντες οἵδε πρόστροποι, ἀλλήν τιν' εἶρεῖν ἡμῖν* scholiasta adnotavit:

ἴσως δὲ τοῦτο εἰπὼν ὁ ὑποκριτὴς προσπίπτει εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀρχοντος.

(quod e voce scilicet *πρόστροποι* elicit ille, quam per *προσπεπτοκότες* interpretatus est, Graeciae veteris parum memor: Persae ad pedes reginae adpropinquantis sese proiciunt Aeschyl. Pers. v. 152.) et v. 1297 ad verba chori Oedipum luminibus orbatum conspicientis: *ὦ θεῖον ἰδεῖν πάθος ἀνθρώποις κ. τ. λ.*:

ἴσως οἱ κατὰ τὸν χορὸν ἰδόντες ἀπεστράφησαν μὴ δυνάμενοι θεάσασθαι τὸ πάθος.

et quae Trach. v. 402 ad versus in codicibus inepte sic scriptos:

Αἱ. τίς ἡ γυνὴ δὴτ' ἐστὶν ἣν ἤκεις ἄγων;

Αἱ. Εὐβοίς· ὣν δ' ἐβλασταν οὐκ ἔχω λέγειν.

Αἱ. οὗτος, βλέψ' ὥδε· πρὸς τίν' ἐνέπειν δοκεῖς;

Αἱ. σὺ δ' εἰς τί δή με τοῦτ' ἐρωτῆσας ἔχεις;

ineptius etiam a scholiasta narratur:

ὡς εἰκόσ, κάτω νέμειν ὁ Αἰχας· κατασχοῦσα οὖν αὐτὸν τῆς χειρὸς φησιν· ἀπόβλεψον εἰς ἐμέ· ὁ δὲ ἀνανεύσας ἔφη· πρὸς τίνα γὰρ νομίζεις με βλέπειν;

Meliora sunt, quae Soph. Electr. ad Electrae singultus in v. 829 leguntur:

δεῖ δὲ τὸν ὑποκριτὴν ἕμα τῇ βοῇ ἀναβλέψαι τε εἰς οὐρανὸν καὶ τὰς χεῖρας ἀνατείνειν. ὁ δὲ κωλύει ὁ χορὸς· *μηδὲν μέγ' αὐτοῖς*.

(nisi quod plenius ille et magis composite dicebat . . . ἀναβλέψαι τε εἰς οὐρανὸν καὶ τὰς χεῖρας ἀνατείνειν, ὡς Ἡλέκτρας ἐρούσης τι μέγα εἰς θεοὺς· ὁ δὲ κωλύει ὁ χορὸς λέγων *μηδὲν μέγ' αὐτοῖς*) et ad Oedip. Colon. v. 1547 de Oedipo abeunte:

οὐ παύει ὁ ὑποκριτὴς, ἀλλ' εὐθὺς ἄπεισιν, ὥσπερ ἀγόμενος ἐπὶ τοῦ θεοῦ.

Non minus aperte histriones significantur, ubi de additis qui cum rebus scaenicis cohaerent versibus sermo est. Sic in scholiis Euripideis grammaticus vafros sibi finxit histriones in Oreste fabula Phrygis personam gerentes, quos cum periculosum fuisset desilire de domo regia praetulisse suspicatur per portam eius egredi utque hoc commode fieri posset addidisse chori verbis versus tres 1366 seqq.:

ἀλλὰ κινεῖ γὰρ κληῖθρα βασιλείων δόμων,

σιγήσας· ἔξω γὰρ τις ἐκβαίνει Φρυγῶν,

οὐκ πενσόμεθα τὰν δόμοις ὅπως ἔχει.

sic enim ille:

τούτους δὲ τοὺς τρεῖς στίχους οὐκ ἂν τις ἐξ ἐτοίμου συγχωρήσειεν Εὐριπίδου εἶναι, ἀλλὰ μᾶλλον τῶν ὑποκριτῶν, οἵτινες, ἵνα μὴ κακοπαθῶσιν ἀπὸ τῶν βασιλείων δόμων καθαλλόμενοι, παρανοήσαντες ἐκπορεύονται τὸ τοῦ Φρυγὸς ἔχοντες σχῆμα καὶ πρόσσωπον, ὥπως διὰ τῆς θύρας εὐλόγως ἐξιόντες φαίνονται. ἐξ ὧν δὲ αὐτοὶ λέγουσιν ἀντιμαρτυροῦσι τῇ διὰ τῶν θυρῶν ἐξόδῳ. φανερόν γὰρ ἐκ τῶν ἐξῆς ὅτι ὑπερπεπήδηκεν

(verba Phrygis in v. 1368 dicit: *πέφηνγα . . . κεδρωτά πασιτάδων ὑπὲρ τέρεμνα Δωρι-
κάς τε τριγλήφους*).

Etiam in his quae in argumento Rhesi leguntur:

*πρόλογοι δὲ διττοὶ φέρονται· ὁ γοῦν Αἰκαίαρχος ἐκτιθεὶς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Πήσου γρά-
φει κατὰ λέξιν οὕτως· νῦν εὐδελήνον φέγγος ἢ διαφρήλατος — ἐν ἐνίοις δὲ τῶν ἀντι-
γράφων ἑτερός τις φέρεται πρόλογος, πεζὸς πᾶν καὶ οὐ πρῶτον Εὐριπίδῃ· καὶ τάχα
ἂν τινες τῶν ὑποκριτῶν διεσκευασμένοι εἴεν αὐτόν. ἔχει δὲ οὕτως κ. τ. λ.*

non dubium est quin grammaticus de histrionibus cogitarit qui sibi olim alterum illum prologum paravissent. Sed quid est quod ad Eurip. Med. v. 909, ubi codices exhibent:

*εἰκὸς γὰρ ὁργὰς θῆλυ ποιείσθαι γένος
γάμον παρεμυτολῶντος ἄλλοιους πόσει.*

in scholiis legimus:

*ἰδίως δὲ εἴρηκε πόσει ἀντὶ τοῦ πόσιος, οἱ δὲ ὑποκριταὶ ἀγνοήσαντες γράφουσιν ἀντὶ
τοῦ πόσει ἔμου', ὅπερ αὐτοὶ δεῖ.*

Num scholiasta exemplaria ab histrionibus profecta dicit, in quibus hoc exaratum inveniretur? Sic praeter alios Weilius verba accepit, qui in edit. Eurip.: 'le scholiaste, inquit, nous apprend que les acteurs, choqués de la construction irrégulière de cette phrase, écrivaient dans leurs exemplaires ἔμου' au lieu de πόσει. J'aime à croire que les acteurs intelligens ne défigurèrent pas ainsi le texte de leur poète'. Num igitur scholiasta exemplaria ante oculos habuit et ab histrionibus scripta et ita inter se congruentia, ut de histrionibus praesenti tempore usus ita loqui posset, ut de editoribus dicere solemus: scribunt hoc et illud? Et quae ad eiusdem fabulae v. 82 seqq.:

Τροφ. ὦ τέκν', ἀκούεθ' οἷός τις ὑμᾶς πατήρ;

ὄλοιτο μὲν μὴ, δεσπότης γὰρ ἐστ' ἐμός,

αἰτῶ κακὸς γ' ὢν εἰς φίλους ἀλλίσκεται.

Παιδ. τίς δ' οὐχὶ θνητῶν; ἄρτι γινώσκεις τόδε,

ὥς πᾶς τις αὐτόν τοῦ πέλας μᾶλλον φιλεῖ; κ. τ. λ.

ubi codices in versu paenultimo *γινώσκεις* et *γινώσκει* habent, scholiasta scripsit:

*οὕτως ἀναγρωστέον· τίς δ' οὐχὶ θνητῶν; καὶ σικιτέον. εἴτα ἀπὸ ἄλλης ἀρχῆς ἄρτι
γινώσκεις τόδε. διὸ καὶ μετὰ τοῦ σ γραπτέον, οἷον· τίς οὐκ ἔστι κακὸς εἰς φίλους;
εἴτα τὸ ἄρτι γινώσκεις τόδε, οἷον ἄρτι ἔγνωνας, ὅτι ἑαυτοὺς μᾶλλον φιλοῦσιν ἢ τοὺς
πέλας; οἱ δὲ ὑποκριταὶ τοῦτο ἀγνοήσαντες τὸ τῆς ἀντιδιαστολῆς μετατιθέασιν εἰς τὸ
τίς δ' οὐχὶ θνητῶν τοῦτο γινώσκει σαφῶς;*

suntne in his re vera histriones intellegendi, qui cum non vidissent dici τίς οὐχὶ θνητῶν κακὸς εἰς φίλους ἀλλίσκεται, in exemplaribus suis interpunctione in fine demum versus posita interpolando scripserint τίς δ' οὐχὶ θνητῶν τοῦτο γινώσκει σαφῶς;? Elmsleius scholiastae verba sic accepit: 'histriones scilicet, cum in exemplaribus suis reperissent τίς δ' οὐχὶ θνητῶν ἄρτι γινώσκεις τόδε, atque hoc ἄρτι a sententia alienum esse vidissent, audacter reposuerunt τίς δ' οὐχὶ θνητῶν τοῦτο γινώσκει σαφῶς.' Reposuerunt, inquit, sed in Graecis μετατιθέασιν legitur. Similia ad verba Medae v. 228:

*ἐν ᾧ γὰρ ἦν μοι πάντα γινώσκειν καλῶς,
κάκιστος ἀνδρῶν ἐκβέβηχ' οὐμός πόσις.*

in scholiis nostris legantur:

ἐν ᾧ γὰρ ἦν: ἐν ᾧ ἦν μοι πάντα, κάκιστος ἀνδρῶν ἐχέβηκεν. οἱ δ' ἐποικταὶ οὐ συμ-
περιφερόμενοι τῷ τρόπῳ λέγουσι 'γινώσκειν καλῶς'.

Haec quoque quos vidi omnes de histrionibus intellexerunt. Elmsleius: 'hanc scripturam histrioni-
bus tribuere videtur scholiastes, ex cuius verbis elicere nequeo quid scribendum censuerit'. Mat-
thiaeus: 'scholion ad h. l. ita obscurum est, et fortasse corruptum, ut vix quidquam inde lucreris.
Fortasse tamen inde conicere possis, γινώσκειν καλῶς histrionibus deberi. Quae coniectura si
vera est, ne vestigium quidem sinceræ lectionis exstat' cet. Hermannus ad Elmsl. Med.: 'recte
putamus Elmsleium dixisse, scripturam γινώσκειν καλῶς a scholiasta tribui videri histrionibus'
et '... apertum est eum (scholiastam dicit) non γινώσκειν καλῶς, sed aliter legisse. Quid legerit,
non dicit: sed veri simile est, legisse eum γινώσκεις καλῶς. Histriones enim, non accommodantes
se ingenio Medæ, γινώσκειν καλῶς pronuntiare dicit'. Dindorfius in annot. ad Eurip.: 'similis
de histrionibus annotatio est ad v. 85. Nostro autem loco si γινώσκειν καλῶς ab histrionibus
positum est, aliam olim scripturam extitisse sequitur, cet'. Idem in editione novissima: 'obscura
est, inquit, annotatio scholiastæ... qui fortasse in exemplari suo legerat γινώσκω καλῶς, quod
ab histrionibus, quibus haec parenthesis displicuisset, in γινώσκειν mutatum esse dicit. Quae si
histrionum sententia fuit, cet.' Kirchhoffius: 'γινώσκειν libri. quam scripturam histrionibus di-
serte tribuunt schol.' Weilius: 'Le scholiaste (apparemment d'après Didymus) met sur le compte
des acteurs la faute γινώσκειν καλῶς, qui se trouve dans tous nos manuscrits'. De huius
scholii sententia ab aliis aliter, a nemine recte explicata et de ipsis poetae verbis nondum
expeditis postea loquar. nunc satis habeo quaerere, utrum scholiasta h. l. λέγουσι scripserit pro
γράφουσι, an nunc quidem (ut Hermannus accepit) histriones tunc in scaena loquentes significa-
verit? Accedunt his, quae in scholiis ad Medæ v. 148 et v. 169 legimus. Cum enim traditum
esset in v. 160:

Μηδ. ὦ μεγάλα Θέμι καὶ πότν' Ἀρτεμι,
λέυσσεθ' ἂ πάσχω, μεγάλοις ὄρεσι
ἐνδραμένα τὸν κατόρατον
πόσιν;

dein v. 168 in verbis nutricis eo spectantibus:

κλέεθ' οἷα λέγει κάπιβοῦται
Θέμιν ἐκταίαν Ζηῆν θ', ὅς ὄρεων
θνητοῖς ταμίης νενόμισται;

expedienda erat mira haec inter utriusque verba discrepantia. et scholiasta: τῶν διαβεβοημένων, in-
quit, ἐστὶ ζήτημάτων καὶ τοῦτο, πῶς ἢ μὲν Μηδεία τὴν Θέμιν καὶ τὴν Ἀρτέμιν βοῦται, ἢ δὲ πρεσ-
βυτις ἀντὶ τῆς Ἀρτέμιδος τὸν δία φησὶν αὐτὴν ἐπιμαρτύρασθαι. Hanc igitur ἀπορίαν Apollodorus
Tarsensis eo expedire sibi videbatur, ut in eis quae praecedunt Medæ et chori verbis (v. 144 seqq.):

Μηδ. αἰαί, αἰαί·
διὰ μου κεφαλᾷς φλόξ οὐρανία
βαίη· τί δέ μοι ζῆν ἐτι κέρδος;
φεῦ φεῦ· θανάτῳ καταλυσάμεν
βιοτῶν στενγερὰν προλιποῦσα.

Χορ. αἶες, ὦ Ζεῦ καὶ γὰ καὶ φῶς,
ἀγὰν οἶαν ἃ δύναντο
μέλει νύμφα; κ. τ. λ.

primum chori versum Medae tribuendum esse diceret: addidisse illam post verba βιοτὰν στυγεράν προλιπούσα continuo αἶες, ὦ Ζεῦ καὶ γὰ καὶ φῶς; dein chorum exclamasse: ἀγὰν οἶαν ἃ δύναντο μέλει νύμφα. Sic igitur illi Medea in v. 148 Iovem, in v. 160 Themis invocabat, post quae nutrix in v. 169 dicere poterat κάλυβοῦται Θέμιν ἐγκλαίαν Ζῆνι τε. auctores autem turbarum in codicibus ortarum τοὺς ὑποκριτὰς esse dixit Medae et chori verba commiscentes. Haec et ad v. 148 αἶες, ὦ Ζεῦ κ. τ. λ. narrantur:

τοῦτο δὲ Ἀπολλόδορος τῆς Μηδείας φησὶν, ἀπὸ δὲ τοῦ ἱαχάν τοῦ χοροῦ, ἔν' ἔχη λόγον τὸ 'κάλυβοῦται Θέμιν ἐγκλαίαν Ζῆνι τε', τοὺς δ' ὑποκριτὰς συγγέειν.

et ad v. 169:

Ἀπολλόδορος μὲν οὖν φησὶν ὁ Ταρσένος τῆς ἀμφιβολίας αἰτίους εἶναι τοὺς ὑποκριτὰς συγγέοντας τὰ χορικά τοῖς ἐπὶ Μηδείας λεγόμενοις κ. τ. λ.

Num igitur Apollodorus (ut ipse olim in stud. crit. in trag. rem accepi) histriones dicebat personarum partes turbasse? ubinam hoc et quando? olimne in vetustis exemplaribus e quibus ἡ παράδοσις universa pendebat? Hoc de Apollodoro, in scholiis ad eiusdem Medae versum 356 de Didymo narratur:

οὐ γὰρ τι δράσεις: Ἀδρυμὸς μετὰ τοῦτο φέρει τὸ 'σίγη δόμον εἰσβάσ', ἐν' ἔστρωται λέγος', καὶ μέμφεται τοῖς ὑποκριταῖς ὡς ἀκαίρως αὐτὸν τάσσουσιν.

et ad v. 379, post quem versus ille in codicibus positus est:

ἡ θηκτόν: ὥδε καλῶς κεῖται. Ἀδρυμὸς σημειοῦται, ὅτι κακῶς οἱ ὑποκριταὶ τάσσουσιν ἐπὶ τῶν δύο τὸ 'σίγη δόμον εἰσβάσ'.

Num Didymus de histrionum exemplaribus loquebatur, in quibus v. 380 hoc vel illo loco positus fuisset? an de agentibus in scaena hoc dictum est? Valckenaerius ad Phoeniss. v. 1286, ubi de altero loco loquitur: 'duobus praecedentibus, inquit, perperam a scenicis actoribus versum 380 adiectum censebat Didymus'. Etiam in scholiis ad Med. v. 225 et 909, de quibus supra locutus sum, histriones intellegebat, simul Lyconis memoriam excitans, cui Alexander cum in comoediam aliquam στίχον αἰτητικόν inseruisset, ridens decem talenta dono dedisse narratur (ap. Plut.). Idem versum ἦν δ' ἐστερήσης, οἰχόμεσθα, καὶ θανεί, qui bis legitur in Phoenissis, post v. 975 et post v. 1281, in hoc altero loco 'histrionibus deberi' suspicatur, 'quibus, dum superius (v. 975) recitata forte recordabantur, insciis exciderit', non addens quo tandem pacto haec histrionum inscitia litteris tradita sit. Non magis intellegere contigit Geelii cogitationem, qui Phoeniss. v. 700 repetitionem vocis ἐπὶ γλῶσσον histrionibus tribuens: 'istiusmodi parsimoniae speciem, inquit, credo histrionibus deberi, quos hodieque memoriae defectu in scena similiter peccantes audimus'. Androm. v. 6, ubi in codd. haec Andromachae verba legimus:

ζηλωτὸς ἔν γε τῷ πρὶν Ἀνδρομάχῃ χρόνῳ,
νῦν δ', εἴ τις (οὐ τις) ἄλλη δεσποχεστάτη γυνή
ἐμοῦ πέφνεν ἢ γενήσεται ποτε.

et in scholiis hanc grammatici cuiusdam coniecturam:

ἐμοῦ πέφνεν ἢ γενήσεται ποτε: οἱ ὑποκριταὶ τὸν ἱαμβον προσέθησαν ὑπονοήσαντες

εἶναι τὴν γραφὴν 'δὴ τίς, ὅν' ἢ οὕτως 'νὺν δὴ τίς ἄλλῃ', καὶ ἀντὶ τοῦ συγγραπτικοῦ τὸ
 δευτερευσάτη codd. φησὶν, Kirchh. φασὶν.

priora optime de histrionibus dici poterant. minus liquet, quo referenda sint quae in fine leguntur: καὶ — φησὶν sive φασὶν. Denique in schol. Phoeniss. ad verba Polynicis v. 264 in codicibus nostris sic scripta:

ὃ καὶ δέδωκα μὴ με δικτύων ἔσω
 λαβόντες οὐ μεθυσ' ἀναίμακτον χροῶ.

adnotatum est:

ἡ μὲν γραφή 'οὐκ ἐκφρῶσιν'. οἱ οὖν ὑποκριταὶ διὰ τὸ δευτέρονον μεταπλάττονται τὴν λέξιν.

In his propter verba διὰ τὸ δευτέρονον putaveris non posse non de histrionibus sermonem esse (cf. praeter alios Cobetum in Mnemos. XI p. 443 de h. l.: 'ubi histriones, docente scholiasta, veterem scripturam μετέπλεσαν διὰ τὸ δευτέρονον et de suo dederunt οὐ μεθυσ' ἀναίμακτον χροῶ'). at tamen quid tunc narratur? histriones ea quam nos in codicibus habemus lectione uti consuevisse? indeque illa in codices nostros inrepsisse putanda est? an in exemplaribus vetustis ab histrionibus profectis hoc scriptum fuit? sed traditum erat (ἡ μὲν γραφή) οὐκ ἐκφρῶσιν, et μεταπλάττονται legitur, non μετέπλεσαν.

Omnes haec ἀπορία expediri nequeunt quamdiu tenemus in his locis voce ὑποκριταὶ histriones significari: de exemplaribus histrionum qualibuscumque dici nequibat: οἱ ὑποκριταὶ λέγονται, ab histrionibus in scaena loquentibus alienum est: οἱ ὑποκριταὶ γράφονται. Sed omnia simul expediuntur, si vocem ὑποκριταὶ etiam ad significandos interpretes adhibitam esse sumimus. Sic enim et quae dicuntur de illis explicantur (γράφονται, τὸ τῆς ἀντιδιαστολῆς μετατιθέσθαι, λέγονται, τάσσονται, cet.) et ratio dicendi qua hoc fit. nempe de iis quae scripta ante oculos habemus loquentes praesenti tempore uti solemus (sic in scholiis fere semper τινὲς sive οἱ ὑπομνηματισμένοι φασὶ, γράφονται, μεταγράφονται, στίζονται, ζητοῦσιν, οἴονται, ἀξιοῦσιν, ἀποδιδοῦσιν, ἀναγνώσκουσι, μέμφομαι, ἐγκαλοῦσιν, ἐπιλαμβάνονται τοῦ, cet.), et alter grammaticus alteram sic ut in locis illis fit corrigit (ὅπερ ἀγνοήσαντες τινες . . . ἀγνοοῦσι δὲ οὗτοι . . . sim., cf. σχολικὸν ἀγνόημα schol. Hom. II. 2, 111; Byzantii tandem malebant dicere οἱ ἄλλως λέγοντες ληροῦσιν, ἀμαθεῖς εἰσιν, cet.). Et quidni etiam scriptorum enarratores ὑποκριταὶ appellati sint? sicut enim somniorum et portentorum interpretes ὀνείρων καὶ τερῶν ὑποκριταὶ dicebantur, sic poetarum quoque scriptorumque explanatores ποιητῶν καὶ συγγραφέων ὑποκριταὶ vocari poterant, atque, ubi de huiusmodi rebus sermo erat, etiam omisso genitivo simpliciter οἱ ὑποκριταὶ dici, quemadmodum nos quoque hodie in commentariis simpliciter 'interpretes' dicere solemus. Eadem res est, quod et religionum et scriptorum interpretes voce ἐξηγηταί, utrique non addito genetivo, adpellabantur (cf. v. c. Demosth. p. 1160 ἐπειδὴ τοίνυν ἐτελεύτησεν, ἤλθον ὡς τοὺς ἐξηγητάς, ἵνα εἰδείην ὃ τι με χρὴ ποιεῖν περὶ τούτων κ. τ. λ., schol. Thucyd. 3, 84 τὰ ὠβελισμένα οὐδενὶ τῶν ἐξηγητῶν ἔδοξε τοῦ Θουκυδίδου εἶναι). Nihil igitur ob stare videtur, quominus in scholiis nostris quamvis ad dramata pertinentibus voce ὑποκριταὶ praeter histriones etiam interpretes significari sumamus. utri dicerentur, histriones an grammatici, hoc in unoquoque loco ex ipsa de qua agebatur re intellegebatur: ubi de rebus scaenicis sermo est, histriones dicuntur, ubi de interpretatione sive de emendatione, grammatici. Et ne quis dicat, mirum esse in solis his locis hunc vocis usum repe-

riri: num minus mirum esset, in solis his locis lectiones ab histrionibus profectas commemorari? Posterioribus autem temporibus ubi e prioribus toti pendebant grammatici in adferendis interpretum sententiis, praeter anonymos *οἱ μὲν, οἱ δὲ, τινές, ἄλλοι* sexcenties inductos, longe plurimis locis 'commentarios' commemorant, sive unum illum quo plerumque utebantur, sive plures (*ἐν τῇ ἐπομνήματι, ἐν τοῖς ἐπομνήμασιν, ἐν ἐνίοις τῶν ἐπομνημάτων*, sim.), rarius ipsos interpretes adpellant eosque longe saepius participio significantes (*οἱ ἐπομνηματισμένοι, οἱ προεπομνηματισμένοι, οἱ ἐξηγησάμενοι*), perraro substantivo (*οἱ ἐπομνηματισταί, οἱ ἐξηγηταί, οἱ σχολιασταί*). Praeterea, in Homericis potissimum, *οἱ γραμματικοί* adpellantur et *οἱ κριτικοί*. His igitur *κριτικοῖς* ab iudicandi arte maxime adpellatis accedunt ab interpretatione potissimum vocati *οἱ ἐποκριταί*, qui vocis usus fortasse non ultimorum temporum fuit, sed ex vetustioribus grammaticis desumptus. Scholia Euripidea ad Medeam ex Dionysii et Didymi commentariis olim excerpta esse ex subscriptione scimus: *πρὸς διάφορα ἀντίγραφα, Ἰωνιῶν ὁλοσχερὲς καὶ τινὰ τῶν Ἀδύμων* (eadem paene in calce scholiorum ad Orestem leguntur; similia olim singulis fabulis subscripta fuisse veri simile est). iam cum bis in referendis Didymi sententiis vox *ἐποκριταί* de interpretibus dicta sit (Med. v. 356 et 379. *Ἰδνμός μέμνεται τοῖς ἐποκριταῖς* et *Ἰδνμός σημειοῦται ὅτι κακῶς οἱ ἐποκριταί κ. τ. λ.*), ex ipsis Didymi verbis haec vox translata esse videri possit (cf. schol. Soph. Antig. v. 45 *Ἰδνμός φησὶν ἐπὶ τῶν ἐπομνηματιστῶν τὸν ἐξῆς στίχον νενοθεῖσθαι*).

Quae quomodo fuerint, remotis histrionibus in schol. ad Medae v. 909 supra (p. vi) exscriptis *οἱ ἐποκριταὶ γράφοντες* grammatici sunt, qui ut illic difficultati constructionis subvenirent, coniectura pro *πόσει* scripserant *ἐμοῦ*, male illi sententiae communi Iasonis personam immiscentes. De vera huius loci emendatione e schol. cod. A petenda dixi in comm. de interpol. I et II.

In scholio ad Med. v. 82 (v. p. vi) nunc non histriones, sed grammatici dicuntur, quoniam non intellexissent post *εἰς δ' οὐχὶ θνητῶν* interpungendum esse, interpunctione in fine demum versus posita scripsisse *εἰς δ' οὐχὶ θνητῶν τοῦτο γινώσκει σαφῶς*;

Nunc etiam non dubitari posse videtur, quin in schol. ad Phoeniss. v. 264 (v. s. p. viii) grammatici dicantur *διὰ τὸ δυσέλητον* verba *οὐκ ἐκφρῶσι* in *οὐ μεθῶσι* commutasse. scholiasta *μεταπλάττει* dicit, quoniam iam tunc in editionibus ferebatur, quod in nostris codicibus legitur.

Scholii ad Androm. v. 6 (v. p. viii) ultima verba quo referenda sint, ex altero ad h. l. scholio intellegitur, ubi grammaticus: *ἦ καὶ οὕτως*, inquit, *ἔνν δ' οὐκ ἐπολαμβάνω εἰ ἄρα τις γυνὴ ἀθλιωτέρα μου ἐστίν*, cf. schol. in cod. A: *... οὕτω γράφων εἶπε... εἰ μὴ τις ἐδέξασθαι θελήσῃ τοῦ οὐκ ἐπολαμβάνω, ἔνν ἢ ὁ τοῦς ἔνν δ' οὐκ ἐπολαμβάνω εἰ ἄρα τις γυνὴ ἀθλιωτέρα μου ἐστίν*.

Quod ad Med. v. 160 et 169 adinet, non opus est de Apollodori coniectura disputare, qui non videns versus chori 148—159 versibus 173—184 respondere, et choro partem strophae surripuit et Medae systema anapaesticum rite paroemiaco (*βιοτὰν στυγερὰν προλιποῦσα*) finitum dimetro acatalecto (*αἶες, ὦ Ζεῦ καὶ γὰ καὶ φῶς*) ditavit, exprobrans ille grammaticis qui Medeam antea ediderant, commiscuisse Medae et chori partes. Eiusdem fere notae est, quod Didymus Iovem per verba v. 144 *διὰ μὲν κεφαλῆς φλόξ οὐρανία βαίη* significatum esse aiebat; nam quis alius, inquit, mittere fulmen poterat? quod nutrix non omnia numina a Medea invocata enumeret, non mirum esse: satis illam habere gravissima tetigisse (schol. ad v. 169):

ὁ δὲ Ἰδνμός φησι, ὅτι διὰ τοῦ λέγειν διὰ μὲν κεφαλῆς φλόξ οὐρανία βαίη ἐπιταλεῖ-

ταὶ τὸν Δία· τίς γὰρ εἶχεν αὐτῇ ἐπιπέμψαι τὸν κεραυνὸν εἰ μὴ ὁ Ζεὺς; εἰ καὶ ἡ προ-
βῆτις μὴ πάντων ὧν ἡ Μήδεια ἐπεκαλέσατο ἐμνήσθη, οὐ παράδοξον· ἤρεσθη γὰρ
τοῖς σεμνολογίαις.

Apollodoro qui ad conprobendam suam sententiam dixerat, ridiculum videri, chorum, postquam
Medea in se ipsa execrata sit, dicere αἶες, ὦ Ζεῦ καὶ γὰ καὶ φῶς:

schol. ad v. 169 γελοῖον δοκεῖ εἶναι, τῆς Μηδείας καταρασμένης ἐναντὶ τὸν χορὸν λέ-
γειν αἶες, ὦ Ζεῦ καὶ γὰ καὶ φῶς.

Didymus respondebat, voce αἶες chorum se ipsum adloqui:

schol. ad v. 148 τὸ αἶες ὁ Δίδυμος ὡς πρὸς τὰς τοῦ χοροῦ φησι λέγεσθαι ἤκούσατε;
καὶ οὐ πρὸς τὸν Δία.

Vix meliore utuntur argumento qui locum sanum esse contendunt, quoniam in verbis ὦ με-
γάλα Θέμι simul Iuppiter inclusus sit quippe cuius filia seu πάρεδρος Themis fuerit. Hanc quo-
que nodum expediendi rationem, quae hodie plurimis probatur, iam a Graecis grammaticis temp-
tatam esse, e scholiis ad verba θεοκλιτεῖ δ' ἄδιστα παθοῖσα τὰν Ζηνὸς ὀρχίαν Θέμιν in v. 209
discimus:

ταῦτα δὲ τοῖς ἀξιοῦσιν ὑπὸ τῆς Μηδείας διὰ τῆς Θέμιδος προσεληγῆναι τὸν Δία (in
v. 160 scil.) συμπράττει, οἱ γὰρ προουπονηματισμένοι γράφουσιν οὕτως· δύναται τὸ
λέγειν 'Ζηνὸς ὀρχίαν Θέμιν' βοηθῆσαι τοῖς προκειμένοις, ὅτι διὰ τῆς Θέμιδος τὸν Δία
ἐπεκαλεῖτο διὰ τὸ εἶναι Διὸς τὴν Θέμιν.

Scilicet in fine huius actus a poeta et potuit et debuit res antea adtacta alio eoque novo modo
significari: non videtur potuisse statim post Themis et Artemin adpellatas neque Themis et
Iuppiter invocati esse dici, neque sola Themis omitta Artemide (quod Nauckius proposuit, cum
versum 169 versus 208 exaequans coniceret Θέμιν ἐκταίαν Ζηνός). Omnino Ἄρτεμις non huius
loci esse videtur, sed poeta ea numina nunc Medeam invocantem fecisse censendus est, quae pro-
pria ad rem de qua agitur pertinent. Quare olim conieci ipsum Euripidem in v. 160 scripsisse:
ὦ μεγάλε Ζεῦ καὶ πότνια Θέμι. quod Weilius correxit cum proponeret: ὦ μεγάλε Ζεῦ καὶ Θέμι
πότνια. scilicet pro hoc ipso postquam ex more καὶ πότνια Θέμι scriptum est, errore πότνι Ἄρ-
τεμις nata esse videtur, dein Themis ne abesset interpolando in Iovis locum promota (cf. Hecub.
v. 70 ὦ πότνια χθονί, γρ. νύξ).

In schol. ad Med. v. 228 (v. supra p. vii) et histriones et brevis excerpti effecerunt, ut
omnes de alia quam grammaticus ante oculos habuisset lectione cogitarent. cum enim histriones
viderentur γινώσκειν καλῶς sive scripsisse sive pronuntiasse, sequebatur antea aliud scriptum
fuisse. id γινώσκω καλῶς (Canter.), γινώσκεις καλῶς (Musgr.), γινώσκει καλῶς (Weil. 'Jason le
comprend, et cela aggrave sa faute') fuisse coniecerunt; praeterea γινώσκειν καλά, γίνεσθαι κα-
λῶς, σώζεσθαι καλῶς, κἀπρασσον καλῶς temptarunt. Sepositis histrionibus facilius intellegitur,
omnino sermonem non esse de varia lectione, sed de interpretatione eius quae tradita est lectio-
nis γινώσκειν καλῶς. Et scholiasta quidem noster praecipit iungendum esse: ἐν ᾧ γὰρ ἦν μοι
πάντα, κάκιστος ἀνδρῶν ἐκβέβηκε, ita ut γινώσκειν καλῶς interpositum sit. id non satis capien-
tes interpretes dicit infinitivum coniungere cum verbis ἐν ᾧ γὰρ ἦν μοι πάντα, ut γινώσκειν pen-
deat e voce ἦν. Sic igitur grammaticus noster construebat: ἐν ᾧ γὰρ ἦν μοι πάντα, γινώσκειν
καλῶς, κάκιστος ἀνδρῶν ἐκβέβηχ' οὐμὸς πόσις. οἱ δὲ ἐποκρίται (interpretes, οἱ προουπονηματι-

σάμενοι) οὐ συμπεριφερόμενοι τῷ τρόπῳ (τρόπον dicit infinitivum suum per se stantem et interpositum) λέγονσι (sic dicunt illi interpretantes) [ἐν ᾧ γὰρ ἦν μοι πάντα] γινώσκειν καλῶς. in his quae addidi verba ἐν ᾧ γὰρ ἦν μοι πάντα non librarium quendam propter repetitionem, sed ipsum grammaticum omisisse putaverim; sic enim illorum festinatio verba ad compendium conferebat (cf. schol. ad Soph. Electr. v. 829 s. l.). hoc loco cum ipse verba ἐν ᾧ γὰρ ἦν μοι πάντα sine γινώσκειν καλῶς dicta putaret, alii cum γινώσκειν καλῶς, breviter haec sic strinxit:

ἐν ᾧ γὰρ ἦν: ἐν ᾧ ἦν μοι πάντα, κάκιστος ἀνδρῶν ἐκβέβηκεν. οἱ δ' ἐποκρίται οὐ συμπεριφερόμενοι τῷ τρόπῳ λέγονσι γινώσκειν καλῶς.

Bene autem οἱ προσηγορηματισσόμενοι verba construebant, neque mutanda illa sunt sed recte explicanda. significant autem: dum mihi omnia optime sese habere videbantur, maritus meus pessimus hominum extitit. nam ἐν ᾧ non ad verba οἶμός πόσις referendum (quae non adpositio sunt sed subiectum apodosis, cui praedicatum ad augendam eius vim praepositum est), sed, ut plerumque, de tempore dictum est, et verba πάντα γινώσκειν καλῶς liberiore illa breviloquentia dicta sunt, qua quae alias ad obiectum sententiae referri solent, per adverbium ad verbum eoque ad subiectum referuntur. Si Socrates Plat. apolog. 1 dicit: ἐμεῖς δ' ἑμοῦ ἀκούσεσθε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. οὐ μέντοι μὰ Ἄ, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κεκαλλυπημένους γε λόγους, ὥσπερ οἱ τοῦτων, ὅμμασι τε καὶ ὀνόμασιν, οὐδὲ κεκοσμημένους, ἀλλ' ἀκούσεσθε εἰκὴ λεγόμενα τοῖς ἐπιτεχοῦσιν ὀνόμασι πιστεύω γὰρ δίκαια εἶναι ἃ λέγω· καὶ μηδεὶς ἐμῶν προσδοκῆσάτω ἄλλως. οὐδὲ γὰρ ἂν δήπου πρόποι, ὃ ἄνδρες, τῇδε τῇ ἡλικίᾳ ὥσπερ μειρακίῳ πλάττοντι λόγους εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι, monet, ne quis expectet aliter i. e. ne expectent se alio modo dicturum esse (ἄλλως λεγόμενα, unde sequitur, male in editionibus interpungi: πιστεύω γὰρ δίκαια εἶναι ἃ λέγω, καὶ μηδεὶς ἐμῶν προσδοκῆσάτω ἄλλως· tamquam verba καὶ μηδεὶς κ. τ. λ. ad proxime antecedentia pertinerent; si hoc voluisset, scripsisset καὶ μηδεὶς ὑμῶν νομισάτω ἄλλως sive καὶ μηδεὶς ἐμῶν προσδοκῆσάτω ἄλλα; pertinent illa ad enuntiatum primarium, et sic demum recte adiungitur: οὐδὲ γὰρ ἂν δήπου πρόποι κ. τ. λ.). Verba πάντα ἔχειν καλῶς, omnia praeclare habere, significant ita omnia habere ut non desideres aliter se habere quidquam (καλῶς ἔχοντα), cf. Med. v. 726, ubi Medea Aegeo hospitium Atheniense pollicito dicit:

ἔσται τὰδ'· ἀλλὰ πίστις εἰ γένοιτό μοι
τούτων, ἔχοιμ' ἂν πάντα πρὸς σέθεν καλῶς.

Adverbium καλῶς eodem modo dictum in loco Sophoclis egregio quem hodie damnant, olim scriptum fuisse conicio. Quae enim Chrysothemis sorori quae proposuerat ut Aegisthum et Clytaemnestram una interficerent, respondet (Soph. Electr. 1003 seqq.):

ὄρα κακῶς πρᾶσσοντε μὴ μεῖζον κακὰ
κτερώμεθ', εἴ τις τοῦσδ' ἀκούσεται λόγους.
λύει γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν οὐδ' ἐπωφελεῖ
βάξιν καλὴν λαβόντε δυσκλειῶς θανεῖν·
οὐ γὰρ θανεῖν ἔχθιστον, ἀλλ' ὅταν θανεῖν
χρηζόν τις εἴτα μὴδὲ τοῦτ' ἔχῃ λαβεῖν.

in his sententiam ab hoc loco alienam, propter quam ultimos duos versus expungunt, eo ortam esse non dubito, quod grammaticus cum scriptum esset:

οὐ γὰρ θανεῖν ἐχθιστον, ἀλλ' ὅταν θανεῖν

χεῖζον τις εἴτα μὴδὲ τοῦτ' ἔχη ^{λαβεῖν} καλῶς.

interpretando (ad muniendum scil. adverbium καλῶς) λαβεῖν superscripsit (εἴτα μὴδὲ τοῦτ' ἔχη λαβεῖν καλῶς). μὴ καλῶς i. e. δυσχερῶς (schol. ὅρα ὅτι τοῦτο δηλοῖ τὸ δυσχερῶς. cf. Eur. Hec. v. 613 προθύμαί θ', ὡς μὲν ἄξια, πόθεν; οὐκ ἂν δυνάμην, ὡς δ' ἔχω, ubi pro πόθεν γρ. καὶ τυχεῖν, scil. ὡς μὲν ἄξια τυχεῖν). Iam γινώσκειν, κρίνειν, ὑπολαμβάνειν τι καλῶς, iudicare, censere, accipere aliquid bona opinione, significat iudicare aliquid bene sese habere (καλῶς ἔχον), ut κρίνειν τι ἐν τέρασι dicunt (Aristot. p. 576 ἃ κρίνουσιν ἐν τέρασι), et λαμβάνειν τι μειζόνως (Thucyd. 6, 27 καὶ τὸ πρῶγμα μειζόνως ἐλάμβανον), et quoniam dici poterat γράφειν vel γράφεσθαι τινα ἀπομύσως, Aesch. Agam. v. 801 legitur σὺ δὲ μοι τότε μὲν ἄρα ἀπομύσως ἴσθα γεγραμμένος. Itaque in loco Euripidis Medea, cuius res hucusque (ut initio fabulae expositum est inde a v. 11) omni ex parte fuerant iucundae, hoc sibi nunc novi accidisse queritur, ut: quo tempore non posset non arbitrari omnes res suas optime sese habere, flagitiosissimus extiterit maritus.

Versum 380, de quo schol. ad v. 356 et 379 loquitur, in comment. de interpol. IV ostendi in initio fabulae additamento quo interpolator verba v. 37 δέδοικα δ' αὐτὴν μὴ τι βουλευσῇ νέον amplius inlustravit, adhibitum esse. Ipse poeta eum post v. 379, ubi recte in codd. legitur, conlocavit. Hoc Didymus negabat; schol. v. 379 Σίδυμος σημειοῦται ὅτι κακῶς οἱ ὑποκριταὶ (interpretes dicit eosdemque editores: interpretationes ex ἀντιγράφοις, lectiones ex ὑπομνήμασιν adferuntur) τάσσουν ἐπὶ τῶν δύο (i. e. post vv. 378. 379. τάσσουν ἐπὶ τῶν δύο significat ponunt ad sive adponunt versibus duobus. male Dobraeus, Kirchhoffius, alii τάσσουν de referendo interpretati sunt, Valckenaerius recte de conlocando) τὸ 'σιγῇ δόμους εἰσβάσας' (quae in schol. secuntur verba καίσω ἢ σφάξω αὐτούς sententiam vv. 378. 379. repetunt, quibus non addendum esse dicitur τὸ 'σιγῇ δόμους εἰσβάσας'. καίσω ἢ σφάξω αὐτούς, inquit, et nihil praeterea. verba praemissa ὅδε καλῶς κεῖται ad duos versus 378. 379. omisso tertio pertinent). idem ad v. 356 legitur: Σίδυμος μέμφεται τοῖς ὑποκριταῖς, ὅτι ἀκαίρως αὐτὸν τάσσουν (post v. 379 scil.). Ipse post verba Creontis v. 355 seq.:

νῦν δ', εἰ μένειν δεῖ, μίμν' ἐφ' ἡμέραν μίαν·

οὐ τῶν τι δράσας δεινὸν ὧν φόβος μ' ἔχει.

eum posuit (hoc enim dicunt verba schol. ad v. 356 a Nauckio aliisque male accepta: Σίδυμος μετὰ τοῦτο φέρει τὸ 'σιγῇ δόμους εἰσβάσας', ἵν' ἐστρωται λέχος', cf. Clem. Alex. Strom. I p. 327 Sylb. Ἐρατοσθένους δὲ μετὰ τὸ ἐκατοστὸν ἔτος τῆς Ἰλίου ἀλώσεως τὴν Ὀμήρου ἡλικίαν φέρει). Nimirum plus uno exemplo edocti sumus (cf. Apollodori et Didymi explicat. v. 169), etiam inter vetustiores Graecorum grammaticos viros fuisse doctiores quam sapientiores. Ceterum non meliore iure hodie versus Creontis m. l. delent (Nauck. Kirchh. Weil. Dind.). Nihil vituperandum in his verbis Creontis:

ἥμισυ τοῦ μὲν λῆμ' ἐφ' ὑπερταρταρὶον,
αἰδοῦμενος δὲ πολλὰ δὴ διέφθορα.
καὶ νῦν ὁρῶ μὲν ἐξαμαρτάνων, γύναι,
ὅμως δὲ τεύξει τοῦδε· προϋνέτω δέ σοι,
εἴ σ' ἢ 'πιούσα λαμπρὰς ὄψεται θεοῦ.

καὶ παῖδας ἐντὸς τῆσδε τερμῶνων χθονὸς,
θανεῖ· λέλεκται μῦθος ἀψευδὴς ὁδε.
νῦν δ', εἰ μένειν δεῖ, μίμν' ἐφ' ἡμέραν μίαν·
οὐ τᾶν τι δράσας δεινὸν ὧν φόβος μ' ἔχει.

'Hi duo versus', inquit, 'absurdissimi sunt omnium quotquot in editionibus Euripidis nostris leguntur'. Stupro negoque meliores omnino legi apud Euripidem: nunc, inquit (ἐπὶ τοῖτοις), si oportet manere (si utique vis manere), mane in unum diem, non certe quid facias mali eorum quae timeo (cf. v. 282 seqq.). Quibus verbis, quae vel ad consummandum huius orationis actusque orbem necessaria sunt, poeta caecam Creontis qua peribit significat fiduciam, non posse a Medea hac quidem una quam modo ei concessit die gravius quid perpetrari — νῆπιος, ὅς . . . (reliqua ipsa addat Medea v. 371 seqq.) εἰς τοσοῦτον μωρίας ἀρίκετο, ὧς, ἐξὸν αὐτῷ τᾶμ' ἐλεῖν βουλεύματα γῆς ἐμβαλόντι, τήνδ' ἀφίκεν (hoc non mutandum, cf. Soph. Phil. v. 1349 τί με . . . οὐκ ἀφῆκας εἰς Αἴδου μολεῖν, Plat. Rep. p. 261 ἀφίσομέν ποιν ἐλευθέρους αὐτοὺς συγγίγνεσθαι ᾧ ἂν ἐθέλωσι, p. 520 οὐχ ἵνα ἀφίῃ τρέπεσθαι ὅπῃ ἕκαστος βούλεται, a. m. dicunt ἐφίεσθαι τινί τι ποιεῖν et ἀφίεσθαι ποιεῖν τί τινα) ἡμέραν μείναι μ', ἐν ᾗ τρεῖς τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν νεκροὺς θήσω, πατέρα τε καὶ κόρην πόσιν τ' ἐμὸν. Quid? qui haec quibus non poterant excogitari τραγικώτερα, ab interpolatore addita esse suspicantur, 'faciuntne intellegendo ut nihil intellegant?' Ultimus versus cum in codd. sic scriptus sit: οὐ γὰρ τι δράσας κ. τ. λ., verisimile est γὰρ in locum vocis τοι successisse, quod non raro factum est (cf. v. c. Hec. v. 606 ἔν τοι μνηρὶ σπαραγμῶν et ἐν γὰρ κ. τ. λ.).

SCHOLAE

SECUNDVM ORDINES DISSCRIPTAE

I. ORDINIS THEOLOGORVM CATHOLICORVM

1. Professores ordinarij

- I. O. HENRICVS ACHTERFELDT Dr. scholas nullas habere perget.
- B. I. HILGERS Dr. *Publice* I. Eneydopaediam theologiae christiano-catholicae docebit bis p. h. h. xi. *Privatim* II. Epistolam S. Pauli ad Hebraeos ter p. h. h. xi interpretabitur.
- HENRICVS IOSEPHVS FLOSS Dr. *Privatim* I. Theologiae moralis p. I docebit quater p. h. h. viii. II. Artem homileticam tradet bis p. h. h. viii. III. Historiae ecclesiasticae p. III. enarrabit quinquies p. h. h. v et vi. IV. S. Pauli ad Romanos epistolam interpretabitur ter p. h. h. vi. *Privatissime et gratis* V. Exercitationes homileticas moderari perget semel vel bis p. h. h. x. VI. Exercitationes de archidioecesis Coloniensis historia semel p. h. moderabitur.
- FRANCISCVS HENRICVS REVSCH Dr. *Publice* I. Mosaicam de mundi primordiis narrationem tractabit bis p. h. h. vi. *Privatim* II. Introductionem in libros sacros Vet. Test. docebit ter p. h. h. x. III. Genesin interpretabitur quater p. h. h. v.
- IOSEPHVS LANGEN Dr. *Publice* I. De Iudaeorum republica imperio Romano subacta disseret bis p. h. h. vi. *Privatim* II. Introductionem in libros Nov. Test. tradet ter p. h. h. xi. III. S. Marci evangelium interpretabitur quater p. h. h. xii.

2. Professores extraordinarij

- LAVR. MAX. ROTH Dr. *Publice* I. Artem catecheticam tradet bis p. h. h. xii. II. Epistolas S. Pauli ad Timotheum explicabit semel p. h. h. xi. *Privatim* III. Theologiae pastoralis p. I tractabit ter p. h. h. xii. IV. Evangelium S. Lucae interpretabitur quater p. h. h. xi. *Privatissime et gratis* V. Exercitationes catecheticas moderabitur semel p. h. h. m.
- HVBERTVS THEOPHILVS SIMAR Dr. *Publice* I. De sacramentis ecclesiae disseret bis p. h. h. x. *Privatim* II. Theologiae dogmaticae p. I docebit sexies p. h. h. ix.

3. *Privatim docens*

FRANCISCVS KAVLEN Dr. *Publice* I. Introductionem in libros Vet. Test. instituet Vet. Test. instituet ter p. h. h. x. II. Librum Danielis Prophetæ interpretabitur ter p. h. h. iv.

I. ORDINIS THEOLOGORVM EVANGELICORVM

1. *Professores ordinarii*

IOANNES PETRVS LANGE Dr. *Publice* I. De variis religionis formis vitiosis disseret bis dieb. Ven. et Sat. h. ix. *Privatim* II. Theologiam apologeticam docebit bis dieb. Lun. et Mart. h. ix. III. Hermeneuticam biblicam exponet bis dieb. Merc. et Iov. h. ix.

GVILELMVS LVDOVICVS KRAFFT Dr. *Publice* I. Historiam ecclesiae aevi recentissimi ab anno huius saeculi XIV usque ad concilium vaticanum enarrabit bis p. h. d. Sat. h. viii et ix. *Privatim* II. Historiam ecclesiae usque ad Gregorii VII tempora tractabit quinquies p. h. h. viii.

GVILELMVS IVLIVS MANGOLD Dr. *Publice* I. Epistolam divi Pauli ad Corinthios alteram interpretabitur bis p. h. h. x. *Privatim* II. Epistolam priorem ad Corinthios datam quaternis p. h. scholis h. x explicabit. III. Historiam dogmatum christianorum quinis p. h. scholis h. iv enarrabit.

ADOLPHVS HERM. HENR. KAMPHAVSEN Dr. *Publice* I. De Hebraeorum Prophetismo disseret bis p. h. dieb. Merc. et Sat. h. xii. *Privatim* II. Introductionem in Veteris Foederis libros tradet quinquies p. h. h. viii. III. Librum Iesiae explicabit quater p. h. h. xii.

THEODORVS CHRISTLIEB Dr. theol. et phil. *Publice* I. Historiae evangelii a Protestantibus inter paganos propagati partem priorem enarrabit bis dieb. Mart. et Iov. h. v. *Privatim* II. Artem homileticam ternis scholis tradet dieb. Lun. Merc. Ven. h. xi. III. Difficiliores pericopas explicabit bis dieb. Mart. et Iov. h. xi. Praeterea IV. In seminario regio exercitationes tam homileticas quam catecheticas moderari perget.

HERMANNVS LIBER BARO DE GOLTZ Dr. *Publice* I. Pauli epistolam quae dicitur ad Ephesios explicabit bis p. h. h. iii. *Privatim* II. Theologiam dogmaticam docebit quinquies vel sexies p. h. h. xii. *Privatissime et gratis* III. Disputationibus de theologiae disciplinis, quae sint et quomodo inter se cohaereant, praesidebit Schleiermacheri compendio duce semel p. h.

2. *Professor extraordinarius*

ANTONIVS AEMILIVS FRIDERICVS SIEFFERT Lic. theol. Dr. phil. *Publice* I. De schola Tubingensi recent. disseret semel d. Sat. h. x. *Privatim* II. Epistolam Pauli ad Romanos datam interpretabitur quinquies h. x.

III. ORDINIS IVRECONSVLTORVM

1. *Professores ordinarii*

FERDINANDVS WALTER Dr. *Publice* I. Selecta capita iuris canonici bis h. p. i. tractabit. *Privatim* II. Ius ecclesiasticum Catholicorum et Evangelicorum e XIV libri sui editione quinquies h. xi docebit.

FRIDERICVS BLVHME Dr. *Publice* I. Ius ecclesiae evangelicae rhenanae explicabit h. p. i. *Privatim* II. Processum criminalem iuris communis borussici et rhenani docebit quater p. h. h. iv.

CAROLVS SELL Dr. *Publice* I. Gaii commentariorum librum primum et secundum, Iustitiani institutionibus comparatis, interpretabitur bis p. h. d. Merc. et Sat. h. x. *Privatim* II. Pandectarum partes priores i. e. generalem et eas, quibus de rerum dominio et de iuribus in re aliena nec non de iure obligationum agitur, decies p. h. h. x et xii docebit. III. Processum civilem iuris communis quod per Germaniam obtinet explicabit sexies p. h. h. xii.

IOSEPHVS BAVERBAND Dr. *Publice* I. Selecta capita iuris civilis Francogallici exemplis illustrabit semel h. p. i. *Privatim* II. Ius civile Francogallicum quod in terris Rhenanis viget sexies h. xi explicabit.

HVGO HAELSCHNER Dr. *Privatissime et gratis* I. In seminario regio iuridico exercitationes iuris poenalis d. Lun. h. v et vi moderabitur. *Privatim* II. Ius naturae sive philosophiam iuris docebit quinquies h. ix. III. Ius poenale Germanicum quinquies h. x tradet.

RODERICVS DE STINTZING Dr. *Privatissime et gratis* I. In seminario exercitationes iuris Pandectarum moderabitur semel p. h. h. iii et iv. *Privatim* II. Institutiones et historiam iuris Romani tradet quater vel quinquies p. h. h. x et xi. III. Ius familiarum et hereditarium docebit quater p. h. h. iii.

IOA. FRIDERICVS EQVES A SCHVLTE Dr. *Privatissime et gratis* I. In seminario exercitationes iuris canonici d. Ven. h. iv—vi moderabitur. *Privatim* II. Ius ecclesiasticum Catholicorum et Evangelicorum sexies p. h. h. xi exponet. III. Ius mercatorium et cambiale quater p. h. dieb. Lun. Mart. Merc. Iov. h. iv tractabit.

VICTOR DE MEIBOM Dr. *Publice* I. De fontibus iuris Germanici disseret semel h. xii. *Privatim* II. Ius Germanicum privatum tradet sexies h. xi. III. Ius Germanici historiam enarrabit quater h. xii.

ADOLFVS WACH Dr. *Publice* I. Processum iuris Romani civilem tradet bis h. vi. *Privatim* II. De iudiciorum privatorum ordine qui hodie in terris Germanicis servatur disseret sexies h. xii.

HERMANNVS HVEFFER Dr. *Publice* I. Ius matrimoniorum bis p. h. h. ii exponet. *Privatim* II. Ius publicum Germaniae et Borussiae quater aut quinquies p. h. h. iii docebit.

2. Professores extraordinarii

ALFREDVS NICOLOVIVS Dr. comaeatu impetrato scholas nullas habebit.

HVGO LOERSCH Dr. *Privatissime et gratis* I. In seminario regio iuridico exercitationes iuris Germanici d. Mart. h. v et vi moderabitur. *Privatim* II. Ius civile Borussicum quinquies h. ix docebit.

RVDOLPHVS KLOSTERMANN Dr. *Publice* I. De privilegio inventoris semel h. ix disseret. *Privatim* II. Iuris encyclopaediam quater h. xii tradet.

IV. ORDINIS MEDICORVM

1. Professores ordinarii

M. I. WEBER Dr. valetudinis causa scholas non habebit.

- GVSTAVVS VEIT Dr. *Publice* I. Gynaecologiae partem tradet d. Merc. h. v. *Privatim* II. Artem obstetriciam senis diebus h. viii docebit. III. Exercitationes practicas in clinico gynaecologico dieb. Lun. Merc. Iov. Sat. h. xii et dieb. Mart. Ven. h. v moderari perget.
- GVILELMVS BVSC Dr. *Publice* I. Morbos organorum propeoeticorum exponet d. Iov. h. v. *Privatim* II. Chirurgiam tradet quinquies p. h. h. xii. III. Clinicum chirurgicum quotidie moderabitur h. ix—x³/₄.
- MAXIMILIANVS SCHVLTZE Dr. *Publice* I. De organis uropoeticis et sexualibus disseret d. Sat. h. x. *Privatim* II. Anatomiae corporis humani introductionem generalem nec non Myologiam, Neurologiam, Splanchnologiam quinquies h. x tradet. III. Anatomiam comparatam docebit dieb. Mart. et Iov. h. iv. IV. Exercitationes anatomico-practicas moderabitur una cum DE LA VALETTE P. E. quotidie h. ix—iv. *Privatissime* V. Studia singulorum anatomico-microscopica moderabitur quotidie.
- EDVARDVS PFLVEGER Dr. *Publice* I. Seminarium physiologicum quotidie moderabitur. *Privatim* II. Physiologiae partem secundam quinquies p. h. h. ix docebit. III. Organorum sensuum physiologiam specialem bis h. xii tradet.
- HVGO RVEHLE Dr. *Publice* I. De morbis nervorum disseret semel d. Ven. h. xii. *Privatim* II. Pathologiam et therapiam specialem tradet quinquies h. xii. III. Exercitationes clinicas et polielinicas medicas moderari perget quotidie h. x³/₄—xii.
- EDVARDVS RINDFLEISCH Dr. *Publice* I. De morbis cordis disseret d. Sat. h. iv. *Privatim* II. Anatomiam pathologicam tradet quinquies h. iv. III. Artem cadavera rite secandi docebit quavis data occasione.
- THEODORVS SAEMISCH Dr. *Publice* I. De interioribus oculi morbis disseret semel d. Iov. h. vi. *Privatim* II. Clinicum ophthalmiatricum moderabitur dieb. Mart. et Ven. h. xii d. Ven. h. iii. III. Cursum ophthalmoscopicum instituet d. Merc. h. v. IV. Cursum operationum in oculo instituendarum d. Sat. h. viii habebit.
- CAROLVS BINZ Dr. *Publice* I. Toxicologiam substantiarum organicarum semel h. v tradet d. Ven. *Privatim* II. Pharmacologiae p. I exponet quater h. v dieb. Lun. etc. *Privatissime et gratis* III. Studia singulorum in laboratorio pharmacologico moderari perget h. p. i.

2. Professores extraordinarii

- HERMANNVS SCHAAFFHAVSEN Dr. *Publice* I. Anthropologiam bis p. h. h. iv docebit. II. Encyclopaediam et methodologiam artis medicae semel p. h. h. iv explicabit. *Privatim* III. Pathologiam et therapiam generalem ter p. h. h. viii tractabit.
- ADOLPHVS LIE, BARO DE LA VALETTE ST. GEORGE Dr. *Publice* I. Animalium vertebratorum historiam evolutionis docebit d. Sat. h. iv. *Privatim* II. Osteologiam syndesmologiam, angiologiam tradet dieb. Lun. Merc. Ven. h. iv. III. Exercitationes anatomico-practicas moderabitur una cum SCHVLTZE P. O. quotidie h. ix—iv.
- IOSEPHVS DOVTRÉLEPONT Dr. *Publice* I. De morbis syphiliticis disseret d. Sat. h. iii. *Privatim* II. Doctrinam de fasciis ter h. ii exhibebit.
- FRANCISCVS OBERNIER Dr. *Publice* I. De Electrotherapia semel disseret p. h. h. p. i.

Privatim II. Diagnostice[m] physicalem et chemicam una cum exercitationibus practicis docebit quinquies p. h. III. Pathologiam generalem ter p. h. tradet.
 CAROLVS FINKELNBVRG Dr. *Publice* I. Psychiatriam generalem semel h. v. exponet.
Privatim II. Medicinam forensem quater h. v. tradet.

3. *Privatim docentes*

NATHAN ZVNTZ Dr. *Gratis* I. Toxicologiam substantiarum mineralium semel tradet d. Lun. h. vi. *Privatim* II. Chemiam physiologicam docebit bis h. p. i.
 CAROLVS A MOSENGEIL Dr. *Gratis* I. De morbis articularum semel p. h. h. ii. disseret.
Privatim II. Akiurgiam ter p. h. h. viii. tradet.
 OTTO MADELUNG Dr. *Gratis* I. De arte diagnostica morborum externorum bis p. h. h. vi. disseret.

V. ORDINIS PHILOSOPHORVM

1. *Professores ordinarii*

IACOBVS NOEGGERATH Dr. *Publice* I. Institutiones administrandae rei metallicae bis p. h. h. xii. tradet. *Privatim* II. Geologiam quater docebit h. vi.
 FRIDERICVS AVG. GVIL. ARGELANDER Dr. *Publice* I. De micrometris disseret bis p. h. h. xi. *Privatim* II. Astronomiam populariter exponet quater p. h. h. xii. *Privatissime et gratis* III. Exercitationes astronomicas practicas moderari perget h. c.
 FRIDERICVS DIEZ Dr. *Publice* I. De poeseos Italicae primordiis disseret semel p. h. *Privatim* II. Grammaticae Gothicae elementis praemissis Matthaeum ab Ulfila translatum interpretabitur bis p. h. h. p. i. III. Linguarum Romanicarum historiam tradet bis terve h. xi.
 C. BERGEMANN Dr. scholas nullas habebit.
 CHRISTIANVS LASSEN Dr. scholas nullas habebit.
 IOANNES GILDEMEISTER Dr. *Publice* I. Linguae Arabicae elementa docebit duce Casparii grammatica ter h. ii. *Privatim* II. Institutiones Aethiopicas continuabit bis h. xi. *Privatissime et gratis* III. Historicorum Arabicorum locos selectos proponet bis h. iii. IV. Exercitationes sanscriticas moderari perget bis h. ii. V. Linguae Persicae recentioris elementa tradet bis h. xi. VI. In enarrandis libris Semiticis, Indicis, Persicis ex auditorum optato solito more perget h. binis p. i.
 HENRICVS A SYBEL Dr. *Publice* I. Exercitationes seminarii regii historici moderari perget semel p. h. h. p. i. *Privatim* II. Historiam Europae inde ab anno 1789 enarrabit quater p. h. h. v.
 H. B. MENDELSSOHN Dr. scholas nullas habere perget.
 PETRVS KNOODT Dr. *Publice* I. Platonis philosophiam critice exponet bis p. h. h. iv. *Privatim* II. Psychologiam quinquies p. h. h. iii. docebit.
 F. H. TROSCHER Dr. *Publice* I. De ichthyologia disseret d. Mero. h. xi. *Privatim* II. Zoologiam pharmaceuticam docebit dieb. Lun. Merc. Ven. h. viii. Praeterea III. In seminario regio physico exercitationes zoologicas moderari perget.

- CAROLVS SIMROCK Dr. *Publice* I. Carmina theodisca selecta interpretabitur bis p. h. h. ix.
Privatim II. Historiam linguae litterarumque Germanicarum tradet sexies p. h. h. viii.
- ERWINVS NASSE Dr. *Publice* I. De mēsis publicisaget bis p. h. h. iii. *Privatim* II.
 De oeconomia politica disseret quinquies p. h. h. iv.
- RVDOLPHVS CLAVSIVS Dr. *Publice* I. Exercitationes physicas in seminario regio
 physico moderari perget semel p. h. *Privatim* II. Physicam experimentalem tradet
 sexies p. h. dieb. Mart. Iov. Sat. h. viii et ix. III. Theoriam elasticitatis oscillationumque
 elasticarum docebit bis p. h. d. Merc. h. viii et ix.
- ARNOLDVS SCHAEFER Dr. *Publice* I. Exercitationes seminarii regii historici moderari
 perget h. p. i. *Privatim* II. Historiam Romanam usque ad Gracchorum aetatem exponet
 dieb. Lun. Mart. Iov. Ven. h. ix.
- FRANCISCVS BVECHELER Dr. *Publice* I. Seminarii philologici sodales extraordinarios
 interpretandis Aristophanis Equitibus et Sallusti orationibus exercebit bis p. h. h. iii.
Privatim II. Horati carmina enarrabit quater p. h. h. xi.
- HERMANNVS VSENER Dr. *Publice* I. Seminarii regii philologici sodalibus Theophrasti
 morum notationes interpretandas proponet disputationesque eorum moderabitur bis p. h. h. iii.
Privatim II. Litterarum Graecarum historiam enarrabit quinquies p. h. h. xii.
- RVDOLPHVS LIPSCHITZ Dr. *Publice* I. Seminarii regii mathematici exercitationes mo-
 derabitur bis p. h. h. x. *Privatim* II. Theoriam aequationum differentialium partialium
 exponet quater p. h. h. ix. III. Algebrae superioris elementa docebit quater p. h. h. x.
- IOANNES HANSTEIN Dr. *Publice* I. De vegetabilium simpliciorum vi parasitica et de-
 structiva disseret semel h. p. i. *Privatim* II. Botanice specialem docebit dieb. Lun.
 Merc. Sat. h. ix et d. Lun. h. xii. III. De cellulae vitalis morphologia et biologiaaget
 dieb. Mart. et Iov. h. x. IV. Exercitationes microscopicas moderari perget bis dieb. Merc.
 et Sat. h. x—i. V. Exercitationes botanicas semin. rep. phys. moderabitur d. Merc. h. iii.
- FRIDERICVS HEIMSOETH Dr. *Publice* I. Seminarii philologici sodalibus ordinariis Taciti
 Agricolam interpretandum proponet disputationesque eorum moderabitur bis p. h. h. iii.
Privatim II. Aeschylī Prometheus interpretabitur quater h. x. Praeterea *Privatissime*
 et gratis III. Lectiones Platonicas offert semel h. p. i. instituendas.
- NICOLAVS DELIVS Dr. *Publice* I. Dantis Divinam Comoediam interpretabitur bis terve
 p. h. h. iii. II. Shakspērii tragoediam „Cymbeline“ interpretabitur bis p. h. h. iii. *Pri-
 vatim* III. Historiam litterarum Francogallicarum quinquies p. h. tradet h. xii.
- AVGVSTVS KEKVLÉ Dr. *Publice* I. Selecta chemiae organicae capita tractabit semel d.
 Sat. h. xii. *Privatim* II. Chemiae experimentalis p. I i. e. chemiam inorganicam tradet
 quinquies h. xii. III. Exercitationes practicas in laboratorio chemico moderabitur quo-
 tidie ab h. ix ad h. v. Praeterea IV. Seminarii physici exercitationes chemicas mo-
 derari perget semel h. p. i.
- IVERGEN BONA MEYER Dr. *Publice* I. Relationes, quas Lessing, Schiller et Goethe ad
 philosophiam habuerint, exponet d. Merc. h. vi. II. Societatem philisophicam et paed-

- gogicam moderabitur h. p. i. *Privatim* III. Historiam philosophiae recentioris inde a Kantio usque ad nostra tempora enarrabit quater dieb. Mart. Merc. Iov. et Ven. h. iv.
- CAROLVS IVSTI Dr. *Publice* I. De vita et operibus Raphaelis Santi disseret semel h. xii. *Privatim* II. Aestheticam eiusque historiam docebit quater h. xii.
- IOSEPHVS NEVHAEVSE Dr. *Publice* I. Aristotelis de cognoscendo doctrinam exponet simulque eius „de interpretatione“ librum explicabit bis h. p. i. *Privatim* II. Logice docebit quater h. viii. III. Historiam philosophiae enarrabit quinque sexiesve h. p. i.
- GERARDVS VON RATH Dr. *Publice* I. Crystallographiam docebit bis dieb. Mart. Ven. h. x. *Privatim* II. Mineralogiam tradet quater dieb. Lun. Mart. Iov. Ven. h. xi. Praeterea III. Seminarii physici exercitationes mineralogicas moderari perget semel d. Iov. h. iii.
- ADOLPHVS HELD Dr. *Publice* I. De disciplina statistica disseret semel h. xii. *Privatim* II. De exitibus et redditibus publicis quater h. ix aget. *Privatissime et gratis* III. Exercitationes oeconomico-politicas instituet semel h. p. st.

* * *

THEODORVS BERGK Dr. *Privatim* Grammaticam latinam tradet quater h. xii.

2. Professores extraordinarii

- H. C. BREIDENSTEIN Dr. *Publice* I. Historiam artis musicae enarrabit semel h. c. *Privatissime* II. Scholas organo canendi cum cantus exercitationibus coniunctas h. c. habebit.
- FRANCISCVS RITTER Dr. *Publice* Aristophanis Acharnenses interpretabitur dieb. Lun. Mart. Iov. h. xi.
- GVSTAVVS RADICKE Dr. *Publice* I. Meteorologiam docebit bis p. h. h. iv. *Privatim* II. Calculum integralem tradet quater p. h. h. vi.
- CAROLVS SCHAARSCHMIDT Dr. *Publice* I. De materialismo et spiritualismo aget semel p. h. h. p. i. *Privatim* II. Recentioris philosophiae historiam a Bacone et Cartesio orsurus exponet ter p. h. h. p. i.
- IACOBVS BERNAYS Dr. *Publice* I. Doctrinas philosophorum Graecorum qui ante Platonem floruerunt, exponet selectaque eorum fragmenta interpretabitur d. Merc. h. iv. *Privatim* II. In Platonis dialogos introducet Gorgiamque dialogum enarrabit dieb. Lun. Mart. Iov. Ven. h. iv.
- FRIDERICVS MOHR Dr. *Publice* I. Geologiam semel d. Merc. h. vi docebit. *Privatim* II. Toxicologiam semel d. Iov. h. xii exponet.
- HERMANNVS KORTVM Dr. *Publice* I. Exercitationes seminarii mathematici moderabitur bis p. h. h. xi et xii d. Merc. *Privatim* II. Geometriam syntheticam recentiore docebit quater p. h. h. xi dieb. Lun. Mart. Iov. Ven.
- RENARDVS KEKVLÉ Dr. *Publice* I. Exercitationes archaeologicas moderari perget simulque Pausaniae descriptionem arcis Athenarum interpretandam proponet bis p. h. h. x. *Privatim* II. Iconographiam deorum et heroum enarrabit bis p. h. h. x.
- GVILELMVS BISCHOFF Dr. *Publice* I. Anglicae linguae rudimenta docebit dieb. Mart. Iov.

- h. viii. II. Francogallicae linguae grammaticam tradet dieb. Mart. Iov. h. ix. III. Anglicae et Francogallicae linguae exercitationes in seminario instituet dieb. Lun. Merc. Ven. h. viii. *Privatim* IV. Anglicae linguae grammaticam docebit dieb. Lun. Merc. Ven. h. ix.
- ANTONIVS BIRLINGER Dr. *Publice* I. Carmen quod Meier Helmbrecht dicitur, vetus theodiscum exponet semel p. h. h. p. i. *Privatim* II. Otfridi librum Evangeliorum interpretabitur bis terve p. h. h. xi. III. Grammaticam nostrae aetatis linguae theodiscae tractabit ter p. h. h. xi.
- CAROLVS IVSTVS ANDRAE Dr. *Publice* I. De flora palaeozoica disseret semel p. h. h. x. *Privatim* II. Palaeontologiam generalem docebit et demonstrationibus illustrabit ter p. h. h. x.
- EDVARDVS KETTELER Dr. *Publice* I. Phaenomena quae dicunt interferentiae explicabit bis h. xi. *Privatim* II. Optices theoreticae elementa tractabit ter quaterve h. xi. III. Exercitationes practicas in laboratorio physico moderabitur octies h. ii.
- CONRADVS VARRENTRAPP Dr. *Publice* I. Exercitationes proseminarii historici moderari perget h. p. i. *Privatim* II. Gesta imperatorum novi Romani imperii enarrabit quater p. h. h. xi.
- IOANNES SCHMIDT Dr. *Publice* I. Elementa linguae Sanscriticae tradet bis p. h. h. iv. *Privatim* II. Rationem qua nomina linguae Graecae Latinae Germanicarumque dialectorum ficta sunt explicabit ter p. h. h. iv.

3. *Privatim docentes*

- CLEMENS SCHLVETER Dr. *Privatim* Palaeontologiam docebit quater.
- IOSEPHVS KLEIN Dr. *Gratis* I. Palaeographiam Graecam docebit adiunctis exercitationibus bis p. h. h. x. *Privatissime et gratis* II. In societate philologica sodalium exercitationes disputandi moderari perget semel p. h. h. xii.
- GEORGIUS LIB. BARO DE HERTLING Dr. *Gratis* I. De iuris principiis ab Ethica repetendis disseret bis p. h. h. p. i. *Privatim* II. Logicam docebit quater p. h. h. viii.
- ARNOLDVS DE LASAVLX Dr. *Gratis* I. De terrae architectura aget semel h. v. *Privatim* II. Geologiam docebit quater h. iii.
- PAVLVS GVESSFELDT Dr. commeatu impetrato scholas non habebit.
- EDVARDVS HILLER Dr. *Privatim* I. Artem metricam Graecorum et Romanorum tradet quater p. h. h. iv. *Privatissime et gratis* II. Exercitationes philologicas moderari perget h. p. i.
- AEMILIANVS BVDDE Dr. commeatu impetrato scholas non habebit.
- CAROLVS GVSTAVVS ANDRESEN Dr. *Gratis* I. De stilo Germanico ter p. h. aget. *Privatissime et gratis* II. Coniugationem Germanicam bis p. h. tradet.
- EVGENIVS PRYM Dr. *Gratis* I. De lingua Hebraea disseret bis p. h. h. iv. *Privatim* II. Linguam Syriacam docebit ter p. h. h. iv. *Privatissime et gratis* III. Lectiones Arabicas continuabit bis p. h. h. iii. IV. Benfeyi Chrestomathiam interpretandam proponet bis p. h. h. iii.
- MARTINVS PHILIPPSON Dr. *Gratis* I. Historiam bellorum a Crucesignatis gestorum narrabit semel p. h. h. x. *Privatim* II. Historiam aetatis reformationis tradet quater p. h. h. iv.

- THEODORVS ZINCKE Dr. *Privatim* Chemiae analyticae partem de discrimine et separatione corporum agentem tractabit ter p. h.
- IOANNES REINCKE Dr. *Gratis* I. Plantarum distributionis geographicae conspectum tradet semel p. h. h. p. i. *Privatim* II. Pharmacognosiam botanicam exponet bis p. h. h. p. i.
- HERMANNVS CARDAVNS Dr. *Gratis* I. Historiae archiepiscoporum Coloniensium partem priorem leget bis. *Privatim* II. Historiam medii aevi inde a saec. xi leget ter h. p. i.
- OTTO WALLACH Dr. *Privatim* Chemiae organicae elementa exponet ter p. h. h. p. i.
- ALEXANDER REIFFERSCHIED Dr. *Privatissime et gratis* I. Seminarii Germanistici sodalibus Rudolphi poema quod inscribitur „Barlaam und Iosaphat“ iterum interpretandum proponet et disputandi exercitationes moderari perget bis h. vi. *Privatim* II. Historiam philologiae Germanisticae enarrabit ter h. vi.

ARTES GYMNASTICAE.

Arma tractandi modos tradet EHRICH.

DISCIPLINARVM APPARATVS ET INSTITVTVA.

Bibliotheca academica senis p. h. diebus ab h. ii ad iv patebit, legitimeque petentibus eius copiae prompte officioseque dispensabuntur.

Practerea apparatus et instituta variis disciplinis parata haec sunt: Anagnostorium academicum; — Institutum evangelico-theologicum; Theatrum anatomicum; Clinicum et polyclinum medicum; Cursus practicus psychiatricus in Nosocomio insanorum Sigburgensi per feriarum tempus instituendus; Clinicum et polyclinum chirurgicum et ophthalmiatricum; Apparatus instrumentorum et ligaminum chirurgicorum; Xenodochium obstetricium; Institutum physiologicum; Apparatus pharmacologicus; — Specula astronomica; Supellex instrumentorum physices; Laboratorium chemicum et practicum chemicum; Laboratorium pharmaceuticum; Museum mineralogicum zoologicumque; Hortus botanicus; Institutum botanicum; — Gypsotheca illustrandae arti antiquae, Museum antiquitatum Rhenanarum; Apparatus musicus; Apparatus technologicus; Institutum oeconomiae rurali exercendae.

Seminarii regii homiletici et catechetici exercitationes moderabuntur FLOSS P. O. et ROTH P. E. — Theologiae catholicae studiosos in convictorio degentes moderante ROTHIO P. E. inspectore repetendis lectionibus disputationibusque instituendis exercebunt Repetentes.

Seminarii regii theologiae evangelicorum exercitationes LANGE, KRAFFT, KAMP-HAVSEN P. P. O. O. regere pergent. — Seminarii regii homiletici et catechetici evangelicorum exercitationes moderabitur CHRISTLIEB P. O.

Seminarii regii iuridici exercitationes moderabitur HAELSCHNER, DE STINTZING, DE SCHVLTE P. P. O. O. et LOERSCH P. E.

De Seminario regio philologico sub nomin. profess. ord. philos. BVECHLER, VSENER, HEIMSOETH dictum est; de Seminario regio physico sub nomin. profess. ord. philos. TROSCHER, CLAUSIVS, HANSTEIN, A. KEKVLÉ, von RATH; de seminario regio mathematico sub nom. prof. phil. LIPSCHITZ et KORTVM; de seminario regio historico sub nom. prof. ord. phil. de SYBEL, SCHAEFER, VARRENTAPP.

SCHOLAE

QVAE IN ACADEMIA CAMERALI ET GEORGICA POPPELSDORFIANA HABEVNTVR

In rei agrariae studium introducet DVENKELBERG Dr. et prof.
 Agricoltationem sive agrorum culturam bis p. h. docebit idem.
 Rerum rusticarum administrationem bis p. h. tractabit idem.
 Seminarii oeconomici exercitationes moderabuntur DVENKELBERG et WERNER Dr. et
 professores.
 Curam boum bis p. h. exponet WERNER Dr. et prof.
 De herbis pabularibus bis p. h. aget idem.
 De lana recte aestimanda semel disseret idem.
 De Arte tabellarum rusticarum (accepti et expensi) recte conficiendarum semel aget idem.
 Culturam herbarum, quae ad mercaturam pertinent, bis p. h. tractabit HAVENSTEIN.
 Pomorum culturam ter docebit SINNING, inspector horti botanici.
 De arte silvas colendi, tuendi, recteque aestimandi ter aget HERF, rei silvestris praefectus.
 Chemiam anorganicam experimentalem quater docebit FREYTAG Dr. et prof.
 Technologiam rusticam bis exponet idem.
 Exercitationes chemicas practicas instituet idem.
 De plantarum nutritione et stercoratione bis aget KREVSLE Dr.
 De generalibus physiologiae vegetativae legibus bis disseret ZVNTZ Dr.
 Plantarum anatomiam et physiologiam quater tractabit KOERNICKE Dr. et prof.
 Exercitationes physiologicas et microscopicas instituet quater p. h. idem.
 Physica experimentalis bis p. h. tradetur.

Mechanica instrumentorum et machinarum, quae ad rem agrariam pertinent, semel docebitur.

Exercitationes physicae quater p. h. instituentur.

Mineralogiam bis docebit ANDRAE Dr. et prof.

Historiam naturalem animalium vertebratorum ter tradet TROSCHER Dr. et prof.

Oeconomiam politicam sive nationalem ter explicabit HELD Dr. et prof.

Ius agrarium ter exponet KLOSTERMAN Dr. et prof. et Regis a summis in re metallica consiliis.

Anatomiam et physiologiam animalium domesticorum bis enarrabit SCHELL, veterinarius.

De morbis exteris animalium domesticorum bis p. h. docebit idem.

Architecturam rei rusticae accommodatam bis tractabit SCHVBERT Dr. et regis ab architecturae consiliis.

Architecturam vialem et fluviatilem semel explicabit idem.

Artem delineandi bis p. h. explicabit idem.

THEOLOGICAE		IVRIDICAE	Hora
CATHOLICAE	EVANGELICAE		
Theologiae moralis p. I quater Floss P. O. — Arten homileticam bis idem.	Historiam ecclesiae aevi recentissimi semel Krafft P. O. — Introductionem in libros Vet. Test. quinques Kamphausen P. O.		
Theologiae dogmaticae p. I sexies Simar P. E.	De variis formis religionis vitiosis bis Lange P. O. — Theologiam apologeticam bis idem. — Hermeneuticam biblicam bis idem. — Historiam ecclesiae aevi recentissimi semel Krafft P. O.	Ius naturae sive philosophiam iuris quinques Haelschner P. O. — Ius civile Borussicum quinques Loersch P. E. — De privilegio inventoris semel Klostermann P. E.	Hora
Exercitationes homileticas semel vel bis Floss P. O. — Introductionem in V. T. ter Reusch P. O. — De sacramentis ecclesiae bis Simar P. E. — Introductionem in V. T. ter Kaulen Dr.	Epistolam I ad Corinthios quater Mangold P. O. — Epistolam II ad Corinthios bis idem. — Epistolam ad Romanos quinques Sieffert P. E. — De schola Tubingensi rec. idem.	Pandectarum partes priores quater Sell P. O. — Gaii commentariorum libri primi et secundi interpretationem bis idem. — Ius poenale Germanicum quinques Haelschner P. O. — Institutiones et historiam iuris Romani quater a Stintzing P. O.	Hora
Encyclopaediam theologiae catholicae bis Hilgers P. O. — Epistolam S. Pauli ad Hebraeos ter idem. — Introductionem in Nov. Test. ter Langen P. O. — Epistolas S. Pauli ad Timotheum semel Roth P. E. — Evangelium S. Lucae quater idem.	Historiam ecclesiae usque ad Gregorii VII tempora quinques Krafft P. O. — Artem homileticam ter Christlieb P. O. — Difficiliores pericopas bis idem.	Ius ecclesiasticum quinques Walter P. O. — Pandectarum partes priores sexies Sell P. O. — Ius civile Francogallicum, quod in terris Rhenanis viget, sexies Bauerband P. O. — Institutiones et historiam iuris Romani quater a Stintzing P. O. — Ius ecclesiasticum Cathol. et Evang. sexies a Schulte P. O. — Ius Germanicum privatum sexies a Meibom P. O.	Hora

VIII.

Artem
Cursum
semel Sa
therapiam
E. — Ch

IX.

Clinicu
— Physio

X.

Clinicu
Busch
quies Sch
uropoetic
nicum m

XI.

Exercit
Schultz
Clinicum

MEDICAE

PHILOSOPHICAE

Hora

VIII.

Artem obstetriciam quotidie Veit P. O. —
Cursum operationum in oculo instituendarum
semel Saemisch P. O. — Pathologiam et
therapiam generalem ter Schaaffhausen P.
E. — Chirurgiam ter a Mosengeil Dr.

Zoologiam pharmaceuticam ter Troschel P. O. — Historiam
linguae litterarumque Germanicarum sexies Simrock P.
O. — Physicen experimentalem ter Clausius P. O. — Theo-
riam elasticitatis semel idem. — Logicen quater Neuhaeuser
P. O. — Anglicae linguae rudimenta Bischoff P. E. — An-
glicae et Francogallicae linguae exercitationes in seminario ter
idem. — Logicen quater de Hertling Dr.

Hora

IX.

Clinicum chirurgicum quotidie Busch P. O.
— Physiologiae p. II quinquies Pflüger P. O.

Carmina theodisca selecta bis Simrock P. O. — Physicen
experimentalem ter Clausius P. O. — Theoriam elasticitatis
semel idem. — Historiam Romanam quater Schaefer P. O.
— Theoriam aequationum differentialium partialium quater Lip-
schitz P. O. — Botanicen specialem ter (conf. h. XII) Han-
stein P. O. — Exercitationes practicas in laboratorio chemico
quotidie (usque ad h. v) A. Kekulé P. O. — De rebus
et exitibus publicis quater Held P. O. — Francogallicae lin-
guae grammaticam bis Bischoff P. E. — Anglicae linguae
grammaticam ter idem.

Hora

X.

Clinicum chirurgicum quotidie usque ad X₂
Busch P. O. — Anatomiam corp. hum. quin-
quies Schultze P. O. — Anatomiam organ.
uropoetic. et sexualium semel idem. — Cli-
nicum medicum quotidie ab X₂ Rühle P. O.

Algebrae superioris elementa quater Lipschitz P. O. —
Seminarii regii mathematici exercitationes bis idem. — Exer-
citationes microscopicas bis h. x-1 Hanstein P. O. — Cel-
lulae vitalis morphologiam et biologiam bis idem. — Aeschyl
Prometheum quater Heimsoeth P. O. — Chrystallographiam
bis vom Rath P. O. — Iconographiam deorum et heroum bis
R. Kekulé P. E. — Exercitationes archaeologicas et Pausa-
niae descriptionem arcis Athenarum bis idem. — Floram pa-
laeoicam semel Andrae P. E. — Palaeontologiam generalem
ter idem. — Palaeographiam Graecam adiunctis exercitationibus
bis Klein Dr. — Historiam bellorum a Crucesignatis gestorum
semel Philippson Dr.

Hora

XI.

Exercitationes anatomico-practicas quotidie
Schultze P. O. et de la Valette P. E. —
Clinicum medicum quotidie Rühle P. O.

De micrometris bis Argelander P. O. — Linguarum Ro-
manicarum historiam Diez P. P. — Institutiones Aethiopicas
bis Gildemeister P. O. — Linguam Persicam recentiore
bis idem. — Ichthyologiam semel Troschel P. O. — Horati
carmina quater Bücheler P. O. — Mineralogiam quater vom
Rath P. O. — Aristophanis Acharnenses ter Ritter P. E.
— Geometriam syntheticam recentiore quater Kortum P. E.
— Exercitationes seminarii mathematici semel idem. — Otfridi
librum Evangeliorum Birlinger P. E. — Grammaticam theo-
discam nostrae aetatis idem. — Phaenomena quae dicunt inter-
ferentiae bis Ketteler P. E. — Optices theoreticae elementa
ter quaterve idem. — Gesta imperatorum sacri Romani im-
perii quater Varrentrapp P. E.

THEOLOGICAE		IVRIDICAE	
CATHOLICAE	EVANGELICAE		
S. Marci evangelium quater Langen P. O. — Artem cate- chetica bis Roth P. E. — Theologiae pastoralis p. I ter idem.	Librum Iesaeae quater Kämp- hausen P. O. — Prophetismum Hebraeorum bis idem. — Theo- logiam dogmaticam quinquies vel sexies de Goltz P. O.	Processum civilem iuris Ger- manici sexies Sell P. O. — De fontibus iuris Germanici semel a Meibom P. O. — Historiam iuris Germanici quater idem. — De iudiciorum privatorum ordine qui hodie in terris Germanicis servatur sexies Wach P. O. — Iuris encyclopaediam quater Klo- stermann P. E.	IX Hora
		Ius matrimoniorum bis Hüffer P. O.	Hora
Exercitationes catecheticae se- mel Roth P. E.	Epistolam ad Ephesios bis de Goltz P. O.	Ius familiarum et hereditarium quater a Stintzing P. O. — Exercitationes iuris Pandectarum semel idem. — Ius publicum Germanicum quater aut quin- quies Hüffer P. O.	X Hora
Danielem ter Kaulen Dr.	Historiam dogmatum quinquies Mangold P. O.	Processum criminales iuris communis, Borussici ac Rhenani quater Bluhme P. O. — Exer- citationes iuris Pandectarum semel a Stintzing P. O. — Ius mer- catorum et cambiale quater a Schulte P. O. — Exercitatio- nes iuris canonici semel idem.	IX Hora

XII.

Exercit
logico V
Busch
practicas
Valett
specialem
systemat.
sensuum
P. O. —
misch P

II.

Exercit
Schultz
Artem ca
casione R
fasciis chi
— Diagn
Oberrnie
semel a M

III.

Exercit
Schultz
Clinicum
P. O. —
trelepon
et chemic
trotherapi

IV.

Anatom
O. — Ana
fleisch l
— Anthr
E. — En
medicae s
mologiam,
E. — Ver
idem.

ORDINE DISCRIPTAE

MEDICAE

PHILOSOPHICAE

XII.

Hora

Exercitationes practicas in clinico gynaecologico Veit P. O. — Chirurgiam quinquies Busch P. O. — Exercitationes anatomico-practicas quotidie Schultz P. O. et de la Valette P. E. — Pathologiam et therapiam specialem quinquies Rühle P. O. — Morbos systemat. nervorum semel idem. — Organorum sensuum physiologiam specialem bis Pflüger P. O. — Clinicum ophthalmiatricum bis Saemisch P. O.

Institutiones administrandae rei metallica bis Noeggerath P. O. — Astronomiam popularem quater Argelander P. O. — Litterarum Graecarum historiam quinquies Usener P. O. — Litterarum Francogallicarum historiam quinquies Delius P. O. — Chemiae experimentalis p. I i. e. chemiam inorganicam quinquies A. Kekulé P. O. — Selecta chemiae organicae capita semel idem. — Aestheticam quater Iusti P. O. — De vita et operibus Raphaelis Santi semel idem. — De disciplina statistica semel Held P. O. — Grammaticam Latinam quater Bergk P. O. — Toxicologiam semel Mohr P. E. — Exercitationes seminarii mathematici semel Kortum P. E. — In societate philologica sodalium exercitationes disputandi semel Klein Dr.

II.

Hora

Exercitationes anatomico-practicas quotidie Schultz P. O. et de la Valette P. E. — Artem cadavera rite secandi quavis data occasione Rindfleisch P. O. — Doctrinam de fasciis chirurgicis ter Doutrelepont P. E. — Diagnosticon physicalem et chemicam bis Obernier P. E. — De morbis articularum semel a Mosengeil Dr.

Linguae Arabicae elementa ter Gildemeister P. O. — Exercitationes sanscriticas bis idem. — Exercitationes practicas in laboratorio physico quater Ketteler P. E.

III.

Hora

Exercitationes anatomico-practicas quotidie Schultz P. O. et de la Valette P. E. — Clinicum ophthalmiatricum semel Saemisch P. O. — De morbis syphiliticis semel Doutrelepont P. E. — Diagnosticon physicalem et chemicam ter Obernier P. E. — De Electrotherapia semel idem.

Historicorum Arabicorum locos bis Gildemeister P. O. — Psychologiam quinquies Knoedt P. O. — De mensis publicis bis Nasse P. O. — Exercitationes seminarii philologici bis Bücheler P. O. — Exercitationes seminarii philologici bis Usener P. O. — Exercitationes botanicas semin. phys. semel Hanstein P. O. — Exercitationes semin. philol. bis Heimsoeth P. O. — Dantis Div. Comoediam bis terve Delius P. O. — Shaksperei tragoediam „Cymbeline“ bis idem. — Exercitationes mineralogicas semin. phys. semel vom Rath P. O. — Exercitationes practicas in laboratorio physico quater Ketteler P. E. — Palaeontologiam quater Schlüter Dr. — Geologiam quater de Lasaulx Dr. — Lectiones Arabicas bis Prym Dr. — Benfeyi Chrestomathiam bis idem.

IV.

Hora

Anatomiam comparatam bis Schultz P. O. — Anatomiam pathologicam quinquies Rindfleisch P. O. — De morbis cordis semel idem. — Anthropologiam bis Schaaffhausen P. E. — Encyclopaediam et methodologiam artis medicae semel idem. — Osteologiam, syndesmologiam, angiologiam ter de la Valette P. E. — Vertebratorum evolutionis historiam semel idem.

Platonis philosophiam bis Knoedt P. O. — Oeconomiam politicam quinquies Nasse P. O. — Historiam philosophiae recentioris inde a Kantio usque ad nostra tempora quater Meyer P. O. — Meteorologiam bis Radicke P. E. — Introductionem in Platonis dialogos Gorgiaeque dialogi enarrationem quater Bernays P. E. — Doctrinas philosophorum qui ante Platonem floruerunt semel idem. — Rationem qua nomina linguae Graecae Latinae Germanicarumque dialectorum ficta sunt ter Schmidt P. E. — Elementa linguae Sanscriticae bis idem. — Artem metricam Graecorum et Romanorum quater Hiller Dr. — Linguam Hebraeam bis Prym Dr. — Linguam Syriacam ter idem. — Historiam aetatis reformationis quater Philippson Dr.

THEOLOGICAE		IVRIDICAE	
CATHOLICAE	EVANGELICAE		
Historiae ecclesiasticae p. III quater Floss P. O. — Genesin quater Reusch P. O.	Historiae evangelii a Protestan- tibus inter paganos propagati p. I bis Christiieb P. O.	Exercitationes iuris poenalis semel Haelschner P. O. — Exercitationes iuris canonici semel a Schulte P. O. — Exercita- tiones iuris Germanici semel Loersch P. O.	Hora
Historiae ecclesiasticae p. III semel Floss P. O. — S. Pauli epistolam ad Romanos ter idem. — Mosaicam de mundi primor- diis narrationem bis Reusch P. O. — De republica Iudaeorum bis Langen P. O.		Exercitationes iuris poenalis semel Haelschner P. O. — Processum iuris Romani civilem bis Wach P. O. — Exercita- tiones iuris Germanici semel Loersch P. E.	Hora
Exercitationes de archidioece- sis Coloniensis historia semel Floss P. O.		Selecta capita iuris canonici Walter P. O. — Ius ecclesiae evangelicae Rhenanae Bluhme P. O. — Selecta capita iuris ci- vilis Francogallici exemplis illu- strabit semel Bauerband P. O.	Horis post

ORDINE DISCRIPITAE

MEDICAE

PHILOSOPHICAE

Hora

V.

Gynaecologiae partem semel Veit P. O. — Exercitationes practicas in clinico gynaecologico bis idem. — Morbos organorum uropoëticorum semel Busch P. O. — Cursum ophthalmoscopicum semel Saemisch P. O. — Pharmacologiae p. I quater Binz P. O. — Toxicologiam substantiarum organicarum semel idem. — Medicinam forensem quater Finkelnburg P. E. — Psychiatriam generalem semel idem.

Historiam Europae inde ab a. 1789 quater a Sybel P. O. — De terrae architectura semel a Lasaulx Dr.

Hora

VI.

De oculi interioribus morbis semel Saemisch P. O. — Pathologiam generalem ter Obernier P. E. — Toxicologiam substantiarum mineral. semel Zuntz Dr. — De arte diagnostica morborum externorum bis Madelung Dr.

Geologiam quater Noeggerath P. O. — Relationes quas Lessing, Schiller et Goethe ad philosophiam habuerint, semel Meyer P. O. — Calculum integralem quater Radicke P. E. — Geologiam semel Mohr P. E. — Historiam philologiae Germanisticae ter Reifferscheid Dr. — Exercitationes seminarii Germanistici bis idem.

Horis post

statuendis.

Seminarium physiologicum Pflüger P. O. — Studia pharmacologica singulorum in laboratorio moderabitur Binz P. O. — Chemiam physiologicam bis Zuntz Dr.

Exercitationes astronomicas practicas Argelander P. O. — De poeseos Italicae primordiis Diez P. O. — Grammaticam Gothicam idem. — Exercitationes seminarii historici semel a Sybel P. O. — Exercitationes zoologicas semin. phys. semel Troschel P. O. — Exercitationes physicas semin. phys. semel Clausius P. O. — Exercitationes semin. histor. semel Schaefer P. O. — De vegetabilium simpliciorum vi parasitica et destructiva semel Hanstein P. O. — Lectiones Platonicas semel Heimsoeth P. O. — Exercitationes chemicas semin. phys. semel A. Kekulé P. O. — Societatem philosophicam et paedagogicam Meyer P. O. — Aristotelis de cognoscendo doctrinam simulque eius librum „de Interpretatione“ bis Neuhäuser P. O. — Historiam philosophiae quinquies sexiesve idem. — Exercitationes oeconomico-politicas semel Held P. O. — Historiam artis musicae semel Breidenstein P. E. — Scholas organo canendi idem. — De materialismo et spiritualismo semel Schaarschmidt P. E. — Historiam recentioris philosophiae a Bacone et Cartesio orsus ter idem. — Carmen „Meier Helmbrecht“ Birlinger P. E. — Exercitationes proseminarii historici Varrentrapp P. E. — De iuris principii ab Ethica repetendis bis de Hertling Dr. — Exercitationes philologicas semel Hiller Dr. — De stilo Germanico ter Andresen Dr. — Coniugationem Germanicam bis idem. — Chemiae analyticae partem de discrimine et separatione corporum agentem ter Zincke Dr. — Pharmacognosiam botanicam bis Reinke Dr. — Plantarum distributionis geographicæ conspectum semel idem. — Historiae archiep. Coloniensium p. I bis Cardauns Dr. — Historiam medii aevi inde a saec. XI ter idem. — Chemiae organicae elementa ter Wallach Dr.

